EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı:50 , Kasım 1991

Erken seçimin gösterdikleri

20 Ekim erken genel seçimi, öncesi ve sonuçlarıyla, komünistlerin tespitlerini doğrulamış, burjuva-siyasal yaşamın çürümüşlüğü ile çözümsüzlüklerini birarada sergilemiştir. Seçim kampanyaları politik çürümüşlüğün vardığı boyutların sergilenmesine vesile olurken, seçimlerle birlikte ortaya çıkan parlamento tablosu ise politik istikrarsızlığın parlamento düzleminde de devam edeceğini göstermektedir.

Öncesinden başlayalım. Düzen partilerinin seçim kampanyaları, farklı fikirleri ve programları olan partilerin yığınların önüne bunlarla çıkabildiği bir siyasal mücadele olarak değil, reklam ve pazarlama şirketlerinin yarıştığı bir politika panayırı olarak cereyan etti. Pazarlanan partilerin kendileri, özellikle de liderleriydi. Yaş, tip, fizik, mizaç, pazarlamada önemli rekabet öğeleri olarak öne çıkabildiler. En ilkel demagoji, en ölçüsüz vaatlere eşlik etti. Bir kısım devrimci örgütlerin "iş, ekmek, özgürlük" platformu ANAP'tan SHP'ye tüm partiler arasında paylaşılamadı. Demirel ANAP'a karşı, ne vaadederlerse bir misli fazlası, dedi. Özal, HEP'i yedeğine alıp Kürt sorununa üniter devlet içinde sözde "demokratik çözüm" öneren SHP'nin karşısına, federasyon da tartışılabilir vaadiyle çıktı. İşin ayarı ve ölçüsü öylesine kaçtı ki, Amerika'ya ve düzene göbekten bağlı bir gerici dergi *"Seviyesizliğin Egemen Olduğu Bir Seçim"* başlığı altında, *"Demagoji, şarlatanlık, sorumsuzluk ve seviyesizliğin bu derece yaygınlaştığı bir seçim Türk demokrasi tarihinde enderdir"*, diye yazabildi; çürümüşlüğün bu düzeyi karşısında en arsız Amerikancıların bile olmayan fazilet duyguları kabarabildi.

Tüm bu demagojiye, ölçüsüz vaadlere, reklam şirketlerinin olmadık şaklabanlıklarına, kitle iletişim araçlarının sınırsız çabalarına rağmen, bir kısım iktidar adayı partiler büyük kentlerde miting düzenlemeye bile cesaret edemediler. Geçmişte yüzbinleri sokaklara döken partilerin bu seçimlerde gerçekleştirebildikleri en büyük miting bir kaç onbini nadiren buldu. Politikaya ilginin en çok arttığı bir dönem olması gereken seçim öncesi, büyük kalabalıkları sürükleyen bir heyecan dalgasının yaratılamadığı az çok sıradan bir dönem olarak geride kaldı. En büyük parti, son ana kadar tercihte kararsız kalan "kararsızlar partisi" oldu. Seçmenin "kötüler içinde en az kötü olana" oyunu vereceği burjuva basın organlarınca yazıldı.

"Burada bir noktayı önemle belirtmek gerekiyor. Bugün Türkiye kapitalizmi öyle bir iktisadi çıkmazın içindedir ki, uygulanacak çözüm reçetelerinin çerçevesi bellidir. Demirel, İnönü, ya da Ecevit, her kim olursa olsun, bu çerçevenin dışına çıkamaz. Özal'ın sözünü çok ettiği "alternatifsizlik" yalnızca bir demagoji değil, bu gerçeğin de dile getirilişidir. Yığınlara dönük sözleri ne olursa olsun, tüm diğer burjuva partileri de bu gerçeğin bilincindedirler. Ve zaten bu çerçeveye bağlı kalacaklarına dair başta TÜSİAD olmak üzere tüm sermaye çevrelerine güven aşılamaya çalışmaktadırlar.

"Ekonomide kriz ve çıkmazın belirlediği bu zorunlu çerçeve, burjuva muhalefet partilerinin, özellikle SHP'nin, yığınlar nezdindeki manevra olanaklarını sınırlamakta, buysa onların inandırıcı bir alternatif olmalarını güçleştirmektedir. Bu açmazın kendisi, Özal'ın burjuva siyaset sahnesinde önemli bir oy gücünü korumasının da başlıca etkenlerinden biridir.

"Burjuva muhalefet partileri sermaye düzeninin yalnızca iktisadi değil, siyasal zorunluluklarının da bilincindedir. İnönü, Ecevit, Demirel -tümü de 12 Eylül'ün getirdiği siyasal-hukuksal çerçevenin esasına ilişkin bir itiraz ortaya koymuyorlar. İnönü, burjuvazinin siyasal istikrar kaygısını fazlasıyla gözetmekte, üstüne düşeni

fazlasıyla yapmaktadır. Demirel ile Ecevit, referandumun hemen sonrasında Kenan Evren'in huzuruna çıkmışlar ve genel hukuksal-siyasal çerçeveye bağlılıklarını bildirmişlerdir. Her ikisi de, bu vesileyle yaptıkları açıklamalarda, kendileri için önemli olanın "rejimin oturması" olduğunu önemle ve özenle belirtmişlerdir.

"Bütün bunlar, sermaye düzeninin yığınlar nezdinde inandırıcılığı olan bir iç siyasal alternatifi bugün neden yaratamadığını da açıklıyor. Bir çok kimse bunu gerici ve reformist burjuva muhalefetinin bunalımı sayıyor. Oysa bu, sorunu tersten koymaktır. Gerçekte sözkonusu olan, içinde bulunduğu kriz ve çıkmazdan dolayı düzenin, uygulanacak politikaların esneklik alanını daraltması, tüm gerici burjuva partilerini sınırlı bir iktisadi ve siyasal çerçevede politika üretmeye zorlamasıdır. Bu da yığınlara değişik alternatif sunamamak, onlar nezdinde inandırıcı olamamak anlamına gelir." (*İstikrar Olanaklı mıdır?, Siyasal Gelişmeler ve İşçi Hareketi* içinde, Eksen Yayıncılık, s.22-23)

Bu tespitler sanılabileceği gibi bu erken seçim öncesinde değil, dört yıl öncesinin bir öteki erken seçimi öncesinde yapılmıştı.(*Ekim*, Sayı:2, Kasım 1987) Bu erken seçim için de tüm canlılığını olduğu gibi korumaları, burjuva siyasal yaşamdaki tıkanıklığın kalıcılığını kanıtlamaktadır. Bu değerlendirmelerin ışığında bakıldığında, TÜSİAD'cı Özal'a alternatif olmak için önce TÜSİAD ön seçiminden geçen bir SHP'nin, 12 Eylül icraatlarının bugüne kadarki taşıyıcısı yıpranmış bir ANAP'ın bile gerisinde bir oy oranında kalmasına şaşırmak için çok bir neden kalmaz.

Seçim sonuçları neyi göstermektedir? Temel ve gündelik işlevi en kaba gerçeklerin bile yığınlara çarpıtılarak sunulması olan burjuva basın-yayın organlarına bakılırsa, "solun yenilgisi"ni!.. SHP kendisini Demirel'in solunda gösteren ne savunmuştur ki, SHP yenilgisi solun yenilgisi olsun. Bu seçimlerde en "sol" vaadlerin, "iş, ekmek, özgürlük" programının en hararetli savunucusu SHP değil, tam da sağın simgesi Demirel olmuştur. Vaatlerinden gidilerek bakıldığında, bu seçimin "sol" partileri DYP ve RP, özellikle de bu ikincisi idi. Emekçi yığınlara ve toplumun ezilen katmanlarına karşı sosyal-demagojiyi en ileri düzeyde bu iki parti kullandı. Demirel kendini Özal'a karşı emekçilerin "kurtarıcı baba"sı olarak sundu. RP ise kendisini baskı, sömürü ve adaletsizliğe dayalı bu düzene karşı "yeni bir adil düzen"in kurucusu ilan etti. Emekçi katmanların geleneksel değerlere nispeten bağlı kesimleri nezdinde sosyal-demokratlardan daha büyük bir inandırıcılık sergilediler. Sosyal demokrasinin ise Ecevit kanadı MHP'-lileşirken, SHP kanadı Erdal İnönü'nün "sempatik" çehresiyle işi idare etti.

Seçim sonuçlarının devrimci kesimlerde nasıl değerlendirildiği henüz bilinmemektedir. Bununla birlikte sola "SHP solculuğu"ndan bakmayan kesimler bu seçimlerin ortaya çıkardığı olgulara şaşırmak bir yana, bu olgularda kendi tespitlerinin yeni bir doğrulanmasını bulmakta güçlük çekmeyeceklerdir.

Burjuvazi seçimlerden siyasal istikrararayışına katkıda bulunabilecek bir parlamento bileşimi umuyordu doğal olarak. Oysa hükümeti kurmaya aday partinin kullanılan oyların yalnızca %27'sini, toplam seçmen oylarının ise yalnızca %22'sini almış olması, hangi koalisyon bileşimi gerçekleşirse gerçekleşsin, seçimlerin ortaya çıkardığı parlamento tablosunun umulanın tersine siyasal istikrarsızlığı artıracağını göstermektedir. Yeni bir erken seçim şimdiden tartışılmaktadır. Seçimden beklenilen hiç değilse nispi bir istikrardı, seçimden çıkan bir kez daha istikrarsızlık oldu.

Fakat bu gerçeğin gerisindeki asıl olgu çok daha önemlidir. Kendi şahsında 12 Eylül döneminin bütün bir icraatını simgeleyen ve yığınlar için yaşamı çekilmez hale getiren oldukça yıpranmış bir iktidarın karşısında, düzen, yığınlara umut ve güven veren, onları peşinden sürükleyen güçlü bir alternatif hükümet partisi çıkaramamaktadır. Seçmen tercihlerinin uzun yılların icraatı ile yıpranmış bir partisinin oy oranını ötekilere eşitlemesinin gerisinde, burjuva partilere duyulan toplam bir güvensizlik vardır. Bu hep vurguladığımız gibi aslında düzenin bir zaafıdır, onun sıkışmışlığının göstergesidir. Düzenin manevra alanları öylesine daralmıştır ki, bu durum, öteki burjuva partilerinin bugün gündemde olan temel iktisadi ve politik sorunların hiçbirinde hükümet partisinden farklı bir değerlendirme ve çözüm önerisine sahip olamamasında ifade bulmaktadır. Rejimin bu zaafı, partilerin kişiliğine, politik konumlarına, politika yapış tarzlarına sinmiş bulunduğu için, yığınlar nezdinde inandırıcılık kazanmak, onlar tarafından hükümet partisinin alternatifi olarak görülebilmek son derece güçleşmiştir. Düzenin sıkışmışlığı tüm partileri "TÜSİAD

Programı"nda ifadesini bulan tek bir payda altında eşitlemiştir. Son seçim, Refah Partisi'nin islamcı konumunda ifadesini bulan kendine özgü demagojisi dışında tutulursa, tüm öteki burjuva partilerinin kullandıkları sosyal demagojinin, içerik ve temel unsurlarıyla, çakıştığını da gösteriyor. Geriye yalnızca kimin bunu daha iyi pazarladığı ile (pazarlama şirketlerinin buradaki rolü önem kazanıyor), muhalefettekiler için hükümet partisinin yıpranmışlığının en iyi istismarı kalıyor. Bunda ise nispi bir başarıyı Demirel sağlamıştır; fakat bu bile ona toplam seçmenlerin oyunun yalnızca %22'sini (kullanılan oyların %27'si) kazandırabilmiştir.

ANAP için başarı sayılması gereken oy oranı da bu çerçevede kavranabilir. Tüm partilerin piyasa değerleri ve TÜSİAD Programı etrafında bütünleştikleri bir durumda, bu değerlerin en kararlı savunucusu ve bu programın en tutarlı ve pervasız uygulayıcısı olarak ANAP, burjuva katmanlarının büyük bir bölümü ile, 24 Ocak politikalarının büyük kentlerdeki sayılarını alabildiğince çoğalttığı rantiye kesimlerin hemen tümünün desteğini almıştır. Bu partinin işçi sınıfının geri kesimlerinden bile oy alamadığını tahmin etmek güç değil. Ama büyük kentlerin burjuva ve rantiye kesimlerinin küçük-burjuvazinin belli kesimlerinin oy desteğini de bu partiye çektiği anlaşılıyor.

Özellikle büyük kentlerin orta burjuva katmanlarının politik desteklerini ANAP üzerinde yoğunlaştırmaları, artan toplumsal kutuplaşmanın siyasal bir ifadesidir. '80 öncesinde solun ve sosyal demokrasinin genel popülist söylemi içinde alt sınıflarla CHP şahsında politik ilişkiler kurabilen ve daha çok rantiyelerden oluşan kentli orta burjuva katmanlar, şimdi artık kapitalist düzenin ve liberal burjuva ideoloji ve politikaların en iyi savunucusu partide odaklaşıyorlar. Emekçi kitlelerin, özellikle işçilerin, burjuva ara katmanların politik vesayetinden kurtulması süreci olarak algılandığında, bunun son derece önemli bir gelişme olduğu görülecektir. SHP için bir kayıp olan bu gelişme, devrimci kitle mücadelesinin geleceği için gerçekte önemli bir kazanımdır.

20 Ekim erken genel seçimlerinin en çok tartışılan bir sonucu olarak sosyal demokrasinin hezimeti de yine bu genel çerçevede kavranabilir. Düzenin sıkışmışlığı kitleler nezdinde sosyal demokrasiyi öteki burjuva düzen partilerine eşitlemiş bulunmaktadır. SHP DYP'lileşmiş ve tersinden DYP SHP'lileşmiştir. SHP TÜSİAD Programında DYP'lileşmiş, DYP sosyal-demagojinin kullanımında SHP'lileşmiştir. Demirel "iş, ekmek, özgürlük" platformunu SHP'den daha inandırıcı savunmuş, dahası bunu Özal'dan hesap sormak gibi bir "militan" vaatle birleştirerek emekçilerin hoşnutsuzluğuna daha çok tercüman olabilmiştir. Bu nedenle, ANAP hükümetine karşı büyük bir hoşnutsuzluk duyan büyük kentlerin işçi kitlelerinin en az SHP kadar, belki de daha yüksek bir oranda, DYP'yi desteklediklerı bir gerçektir. Bu bir gerileme olmak bir yana, tersine SHP'yi DYP'ye eşitlemede ifadesini bulan bir politik olgunlaşmanın ifadesidir bile.

Erken seçimin en önemli sonucu kuşku yok ki sosyal demokrasinin seçimlerdeki çöküşüdür. Ve bu çöküş toplumdaki toplumsal-siyasal kutuplaşma eğilimi ile tutarlıdır. Büyük kentlerin burjuva katmanları ağırlıklı olarak ANAP'a kayarken, emekçi katmanları ise sosyal demokrat partileri ötekilerden farklı görmeyerek oylarını SHP'den RP'ye geniş bir yelpazeye dağıtmışlardır. Bu gelişme sosyal demokrasinin bunalımını derinleştirecektir. Bunun belirtileri şimdiden var. Komünistler hep vurgulayageldiler; sosyal demokrasinin yığınlar nezdinde inandırıcı bir alternatif olamamasının nedeni bu akımın aşılamayan bunalımı değil, tersine, gitgide müzminleşen bu bunalımın asıl nedeni, bu akımın geniş emekçi yığınlar için inandırıcı bir alternatif olamamasıdır. Bu nedenledir ki yığın desteğinin gitgide azalması ölçüsünde bu bunalım da derinleşmektedir.

Son seçimlerin ortaya çıkardığı bu önemli olgu, sınıf hareketinin politik bağımsızlık kazanma süreci için olduğu kadar, devrimci kitle hareketinin gelişimi bakımından da önemli bir olanaktır. Zira burjuva reformizmi, hem işçi hareketinin bağımsız bir sınıf kimliği kazanmasının, hem devrimci kitle mücadelesinin en büyük engelidir. Burjuva reformizmi *"Hoşnutsuzlukla düzenden kopan yığınlar için yeni bir tuzaktır. Reformist hareketin gücü, devrimin maddi ve potansiyel güçlerini emip eritmesinden kaynaklanır. Reformist hareketin güçlenmesi devrimci hareketin güç kaybetmesidir. Aradaki ilişki ters orantılıdır."* (*Ekim*, sayı:14, Eylül 1988)

Bizzat tekelci burjuvazi bu gerçeği çok iyi bilmektedir. Bu nedenledir ki, "solun yenilgisi" üzerine kurulan ve yığınları sersemletmeyi amaçlayan propaganda saldırısının gerisinde ve ger-

çekte, sosyal demokrasinin çöküşünden en çok büyük sermaye çevreleri kaygı duymaktadırlar. Sosyal demokrasinin, işçi sınıfının ve ona en yakın emekçi katmanların çok açık bir olgu olan hoşnutsuzluğunu kendi bendine hapsedememesi ölçüsünde, bunun mücadele kanallarına akacağı, kitleleri gitgide kendi özgücüne ve eylemine daha çok güvenme eğilimine götüreceğini burjuvazi iyi bilmektedir. Seçim yenilgisinin gündeme getirdiği "zamansız" iç hesaplaşmaya burjuva basının gösterdiği tepki bu açıdan anlamlıdır. Zira seçimde yaşanmış bir iflasın üstüne gelen bu tür bir kapışmanın bunalımı artırıcı etkisi SHP'yi kitleler nezdinde iyice itibarsızlaştırmaktadır. Halbuki tersine SHP'yi seçim çöküşünün şokundan ve itibarsızlaştırıcı etkisinden kurtarmak, toparlanmasına yardım etmek en acil sorundur. Bu ara tekelci burjuva basınının SHP'ye akıl hocalığı etmesi, ona şefkatli yaklaşması boşuna değil.

Sosyal-demokrasinin seçimlerdeki hezimeti komünistler için şaşırtıcı bir sonuç değildir. Komünistler 1990 Temmuz'unda ve *"Reformizm ve Devrim"* başlığı altında, şunları yazmışlardı: *"Genel olarak söylemek gerekirse, içinde bulunduğumuz zaman kesitinde uluslararası gelişmeler reformist akım için güç kazanma ve etki alanını genişletme kaynağı iken, Türkiye'nin kendi iç dinamikleri tersine onun etki alanını daraltacak yönde gelişmektedir. ... İç gelişmeler artık onun aleyhine işliyor. Türk burjuvazisinin karşı karşıya bulunduğu sorunlar her zamankinden ağır, manevra alanı ise son derece dardır. Bu nesnellik, bugün kendini artık sosyal demokrasi olarak adlandıran akımın oynayabileceği rolü de geçmişe göre hayli sınırlamaktadır. Bugün artık yığınlara geçmişteki gibi heyecan veren bir "umut" olunamamaktadır."* (*Ekim*, Sayı:34, başyazı)

20 Ekim erken genel seçimi, komünistleri bu alanda da doğrulamış bulunmaktadır.

Kapitalist düzende seçimler işçi sınıfının ve emekçilerin politik olgunluk düzeylerinin ölçüldüğü bir araç hizmeti görmektedirler bir ölçüde. Komünistler bugünün Türkiye'sinde bu olgunluğun düzeyi konusunda herhangi bir hayale kapılmış değillerdir. Kürdistan'daki mücadele süreçlerinin devrimcileştirdiği Kürt emekçilerinin belli bir kesimi dışında tutulursa, emekçi kitlelerin en gelişmiş kesimleri büyük kentlerin sanayi işçileridir. Yazık ki, yıllardır yaşadıkları eylemliliklere rağmen onlar bile politik yönden henüz düzeniçi bir bilincin dışına çıkabilmiş değiller. Hayli sınırlı istemleri uğruna mücadelede kendi güçlerine güvenmeleri ve öte yandan sorunlarının çözümünde sosyal demokrat olanları da dahil tüm burjuva partilerine güvensizlikleri, denebilir ki şimdiki durumuyla en önemli kazanımlarıdır. Büyük kentlerin bu sanayi işçileri ağırlıklı olarak sosyalist eğilimli bir öncü kuşağa sahipse de, bu öncü kuşağın öncü bir partiden, ortak ve sağlam bir politik tutum ve çabadan yoksunluğu, örgütsüzlüğü ve dağınıklığı, bu gücün sınıf kitlesinin devrimci bir temel üzerinde politikleştirmeye yöneltilmesini olanaksız kılıyor. Son yılların eylemliliklerini yaşamış işçi kitlelerinin nispeten gelişmiş kesimlerinin, bu son seçimlerde bir şey umdukları için değil fakat ehven-i şer mantığı içinde, oylarını daha çok SHP'ye ve DSP'ye verdikleri kesindir. ANAP'ın ve gerici partilerin nispi başarısı ile sosyal demokrasinin hezimeti bir arada, burjuva propagandasının "solun yenilgisi" teması ile de birleştiğinde, muhtemelen bu kesim üzerinde olumsuz bir moral etki de yaratacaktır. Fakat bu etki geçicidir. Sosyal-demokrasinin bir alternatif kimlik ve konumdan yoksun olduğunu göstermesi, bu kesimleri gitgide daha kuvvetli bir biçimde kendi güçlerine ve eylemlerine güvenmeye yöneltecektir. Seçimin hemen ardından gelecek kapsamlı iktisadi saldırılar bunu bir bakıma kendiliğinden ve çok geçmeden zorlayacaktır.

Toplam olarak oyları düzen partileri içinde dağılmış olsa da, bu seçimlerin en önemli sonucu, emekçi katmanların sorunlarının çözümünde bu aynı düzen partilerine olan güvensizliklerini sergilemiş olmalarıdır. Bu düzen için ciddi bir zaaftır. Fakat bu aynı kitlelerin buna rağmen hemen tümüyle düzenin ideolojik-politik çerçevesi içinde kaldıkları da bir gerçektir. Bu çerçeveyi ancak mücadele parçalayabilir. Özellikle işçi kitlelerini politik mücadeleye çekmek için geniş potansiyel olanaklar vardır. Bu olanakları gerçeğe dönüştürmek, devrimci politik çalışmanın asıl amacıdır. Yazık ki seçim dönemi, bu tür bir çabanın sözü edilmeyecek ölçüde cılız ve etkisiz olduğunun görülmesine de vesile olmuştur.

Devrim ülkesinin devrimcileri henüz bu isimlendirmeye layık olmaktan çok uzaktırlar.

EKİM

Erken seçim ve bazı sonuçlar

Burjuva düzen açısından kendi sınıf egemenliğine bir toplumsal meşruluk kazandırmanın klasik aracı olan seçimler, aynı zamanda, yığınlar üzerinde yoğun bir ideolojik basınç uygulamanın da bir aracıdır.

Düzen; kendi sınıfsal egemenliğini idame ettirebilmek için yeni açılımlar gerçekleştirmeye daha fazla zorunlu olduğu ölçüde, seçimler aracılığıyla ideolojik basınç uygulama yöntemini çok daha sık ve etkin uygulamak zorunluluğu hisseder.

Sermayenin tekelleşmesi ile burjuva fraksiyonlar arasındaki farklılıkların hemen tümüyle ortadan kalkması ve bu fraksiyonların, düzeniçi iktisadi-politik yönelimler konusunda dahi tek bir çizgi üzerinde toplanması arasında belirleyici bir paralellik vardır. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki iki partili ama tek programlı "partiler düzeni" bu eğilimin somutlaşmış şeklidir. Sözkonusu kapitalist ülkeler, iktisadi-siyasi alanlardaki kuvvetlerinin üzerinde yükselen ve "medya ağı"nın etkin kullanımıyla beslenen bir ideolojik hegemonyayı toplum üzerinde zorluk çekmeden uygulayabilmektedirler. Bu avantajlar nedeniyle de, apolitikleştirilmiş- kültürsüzleştirilmiş geniş yığınların düşük oranlı katılımıyla gerçekleştirilen seçimler, düzenin ideolojik hegemonyasının güçlenmesine yaramaktadır yalnızca.

Türkiye burjuvazisinin sürekli gündemde tuttuğu "siyasal istikrar" istemi; dönüp bakıldığında, esasen bu tip bir "partiler düzeninin" yaratılması isteğinden farklı bir nitelik taşımamaktadır. Ne ki; Türkiye'nin kapitalist sisteminin gücü, sınıf mücadelesini "manipüle" edebilecek iktisadi, siyasi ve ideolojik araçları yaratmaktan uzak olduğu içindir ki, parti programlarının tekleşmesine ve yüksek barajlı seçim sistemlerine rağmen, düzenin, bu amaca görünüşte dahi yaklaşması mümkün olamamaktadır.

İşçi sınıfının ve toplumun yoksul katmanlarının taleplerine cevap vermek konusunda herhangi bir esnekliğe sahip olamayan partiler, bu nedenle de kitle hareketini denetleyebilmek konusunda sermayenin kendilerinden beklediği başarıyı gösterememektedirler. Bu koşullarda ise burjuva fraksiyonlarının aynılaşması siyasi istikrarı sağlamak bir yana, aksine siyasal istikrarsızlığı ve düzenin yönetememe krizini derinleştiren bir unsura dönüşmektedir. Bunun kendisi de "meşruluk" krizini hafifletmek için sık sık seçimlerin gündeme getirilmesini zorunlu kılmaktadır.

20 Ekim erken seçimi, işte, düzenin tüm bu nedenlerle içinden bir türlü kurtulamadığı "yönetememe krizinin" etkilerini hafifletmek ve kitle hareketinin militanlaşmasını hiç değilse bir dönem için dizginleyebilmek amacıyla gündeme girmiştir.

Yeni bir "acı" iktisadi reçeteyi gündeme getirmek ve gelişen Kürt ulusal hareketini dizginleyebilmek için terörü daha yaygın bir biçimde uygulamak zorunda olan burjuvazi, bu politikaları daha rahat gündeme getirebilmek için "seçim oyununu" yeniden devreye sokmak zorundaydı.

* * *

Seçim sonuçları, seçim öncesinde yaygınlaşarak gelişen işçi hareketinin ve toplumsal muhalefetin bilinç düzeyini, eksikliklerini, zaaflarını ve ihtiyaçlarını kavrayabilmek açısından bazı çarpıcı sonuçları ortaya koymuş bulunuyor. İlk elde göze çarpan sonuçlar arasında, kitleler açısından sefalet, sömürü ve baskının sembolü olan ANAP'ın bu seçimlerden %24 gibi bir oyla ikinci parti olarak çıkması, dinsel-gerici akımların canlı, kitlesel bir destek yaratması ve oy oranında küçük de olsa bir artış sağlaması ve hiç kuşkusuz diğer sonuçlardan daha da önemli olarak sosyal-demokrasinin belirgin bir çöküş yaşadığının ortaya çıkması vardır.

Bu tabloyu anlamayı ve doğru sonuçlar çıkarmayı kolaylaştıracak bir diğer önemli sonuç ise; iletişim araçları başta olmak üzere her türlü propaganda aracının etkin kullanımına karşın, seçimlerin, geniş kitlelerde yaygın bir canlılık ve heyecan yaratamaması ve bununla bağlantılı olarak da oyların partiler arasında birbirine yakın bir biçimde dağılmasıdır.

* * *

Kapitalist düzenin savunucuları burjuva liberal yazarlar tarafından dahi, tüm Cumhuriyet döneminin burjuva sınıfın çıkarını en dolaysız ve pervasız savunan partisi olarak değerlendirilen ANAP'ın, parlamento seçimlerinde %24 oy alarak ikinci parti olması; ilk bakışta (belkide bir ölçüde karamsarlık yaratan) bir sürpriz olarak görünebilmektedir.

ANAP'ın beklenenin üzerinde oy aldığı doğru olsa da, bu olay, *Ekim*'in, *"sürecin yalnızca hükümet partisini değil, aynı zamanda ve daha önemlisi muhalefet partilerini de yıprattığı"* yönündeki saptamasıyla birlikte düşünüldüğünde, ortaya çıkan sonuç yine de önemli bir sürpriz sayılmamalıdır. Burjuva düzenin "yönetememe krizi" demek, her şeyden önce "yedek at" politikasının etkisizleşmesi

demektir. Burjuva düzen, yıpranmış hükümet partisinin yerine, yıpranmamış ve "umut" olabilen bir diğer düzeniçi seçeneği çıkarmakta zorlandığı takdirde, ancak o zaman, "yönetememe krizine", "meşruiyet krizine" yuvarlanmış demektir.

Demek ki; burjuva düzenin bugün "siyasal istikrar" arayışlarında başarılı olamamasının ve "istikrarı", terörün dozajını arttırarak sağlamaya çalışmasının en önemli nedenlerinden biri de bu "muhalefet krizi"nin bizzat kendisidir.

Düzen, gelişen toplumsal muhalefeti kendi peşinde sürükleyerek eritebilecek bir düzeniçi alternatif yaratamamakta; bu ise bir yandan toplumsal muhalefetin dizginlenememesine neden olurken, diğer yandan da ilk bakışta paradoksal gözüken bir şekilde ANAP gibi bir partinin %24 oy oranıyla ikinci parti olabilmesine yolaçabilmektedir.

Bu çelişkili görüntüyü düzeltebilmek için hemen ilk elde şu unsurları da belirtmek gerekli;

Seçimlerin ortaya koyduğu bir gerçek de, Türkiye'de, ANAP gibi bir partinin istikrarlı oy tabanı sayılabilecek toplumsal kesimlerin ortaya çıktığıdır. Sözü edilen kesim, son on yıldır uygulanan iktisadi politika ile yaratılan bir rantiye tabakadır. Herhangi bir programatik bakışı ve arayışı olmayan bu kitlenin, ANAP'ın reel-pragmatik iktisadi politikalarıyla tam anlamıyla bir uyuma sahip olduğu söylenebilir. Bu kesim, rüşveti, yolsuzluğu "meşru", spekülatif kazancı "erdem" sayacak bir bakış açısına sahiptir ve bu anlamda tekelci burjuvazinin ürettiği toplumsal değer çürümesinin, asalaklığın tüm toplum katına yayılmasının etkin bir taşıyıcısı da olmaktadır.

ANAP'ın bu tabaka dışında daha önceki dönemlerde sosyal demokrat partilerin oy tabanı olan geleneksel kent orta tabakasından ve küçük-burjuvazinin üst kesimlerinden de oy aldığı görülmektedir. Bu kesimlerin SHP yerine ANAP'a oy vermesinde etkili olan unsurlar hakkında şunlar söylenebilir.

Uygulanan iktisadi politika toplumun bu kesimlerinde önemli bir gelir kaybı yaratmamıştır. Ayrıca bu kesimler, köklü, radikal değişiklikler yerine, yüzü Batı kapitalizmine ve "modernleşmeye" dönük tedrici değişimden yanadırlar. Geçmiş dönemlerde, esen sol rüzgarların da etkisiyle, kemalist, modernleşmiş, batıcı sosyal demokratların, hatta devrimci akımların etkisine açık olan bu toplumsal kesimlerin; 12 Eylül'ün baskısıyla düzene bağlılıkları artmıştı. Bu düzene bağlanma sürecinin sağ rüzgarların kuvvetinin artmasıyla daha da hızlandığı söylenebilir. Kuşkusuz bu unsurlara ek olarak sosyal demokrasinin "muhalefet krizi", tüm partilerin aynı programı savunuyor olmaları vb. nedenler "toplumsal bilinç ve kavrayışı" kuvvetli olan bu kesimleri, sözkonusu tekleşmiş programı en iyi temsil eden ANAP'a yöneltmiştir.

Tüm partilerin tek bir çizgi üzerinde toplanması ve bununla bütünleşen içinde yaşadığımız döneme hakim ideolojik "amorfluk", aynı zamanda ANAP'ın oy tabanının bu kesimler dışına, küçük-burjuvazinin alt kesimlerine taşmasının da önemli bir nedenidir. Özellikle, Kürt sorunu, 141-142 ve 163'ün kaldırılması, ceza indirimleri vb. konularda titrek ve bazen ise açıkça gerici tutumlar alan muhalefet karşısında, ANAP'ın "cesur" sayılabilecek adımlar atması, başta SHP olmak üzere muhalefet partilerini iyice etkisizleştirdi ve dahası ANAP'ın "aynılar içinde en beceriklisi" olduğu yönündeki imajı daha da kuvvetlendirdi. Kürt sorunu ve din sorunu konusunda ise "tavizkar" görünen politikasıyla ANAP, Kürdistan'ın henüz aşiret yapısının güçlü olduğu bazı bölgelerinde oy toplayabildi.

Sonuç olarak seçimdeki görüntü, hem toplumdaki kutuplaşmanın ve arayışın, hem de işçi sınıfının ve alt sınıfların arayışını örgütleyecek düzeniçi ya da dışı bir alternatifin bulunmamasının bir sonucudur.

20 Ekim seçimlerinin netleştirdiği bir diğer önemli olgu olan sosyal demokrasinin çöküşü, esasen yukarıda sıralanan gerçeklerden bağımsız değildir. Orta sınıfların ve küçük-burjuvazinin üst kesiminin desteğini önemli ölçüde yitiren ve işçi sınıfının tümünün oy desteğini alamayan sosyal demokrasi, 20 Ekim seçimlerinin de netleştirdiği gibi bir çöküşle karşı karşıyadır.

Düzen dışı devrimci sol seçeneklerin ve özelde komünist hareketin, az çok güçlü bir biçimde toplumun gündemine giremediği dönemlerde, sosyal demokrasi de ciddi bir politik işlevsizliğe sürüklenmektedir. İşçi hareketinin ve toplumsal muhalefetin devrimci sol harekete ya da komünist harekete akışı karşısında bir dalgakıran rolü oynayan sosyal demokrasi, bu seçeneğin olmadığı dönemlerde "düzen"i temsil eden üst sınıflar nezdinde, sahneye sürülecek bir "alternatif" olma şansını önemli ölçüde yitirir. İşçi sınıfının desteğini ise "ehven-i şer" olarak çekebilir, fakat işçi hareketinin önderlik ihtiyacına yanıt veremediği, yani "ehven-i şer" olduğu için de, sınıfın tümünün oy desteğini alamaz. 20 Ekim seçimlerinde de benzer bir görüntünün yaşandığı söylenebilir. Sınıfın nispeten daha geri bilince sahip kesimleri, "Özal'ı indirme" demogojisini daha etkin bir tarzda kullanan DYP'ye oy vermiştir.

1989 yerel seçimleri ile 1991 genel seçimleri arasında sosyal demokrasinin ciddi bir oy kaybına uğramasında, (belediyelerin fonksiyonu vb.ni bir

yana bırakacak olursak) bu akımın toplumsal muhalefete önderlik etme yeteneğinden yoksun olması belirleyici etmendir.

1989 yerel seçimleri, işçilerin bahar eylemleri ile siyasal atmosfere damgalarını vurdukları bir dönemin ardından yapılmış ve bu atmosferin etkisi, işçi sınıfının komünist siyasal bilinç ve örgütlülükten uzak olması gerçeği ile de birleşince, sosyal demokrat oylarda bir artış yaşanmıştı.

Geçtiğimiz iki yıl içerisinde komünistler, sınıf hareketi ile birleşme görevlerinde belirleyici adımları henüz atamadılar. Bu süreç aynı zamanda, sınıfın ve diğer toplumsal muhalefet kesimlerinin, sosyal demokrasinin, gelişen kitlesel muhalefete örgütsel-siyasal önderlik konusundaki uzaklığını, isteksizliğini net bir biçimde görmelerini sağladı. Böylece, sınıfın öncü kuşağının komünist bir siyasal önderlikle birleşmediği ve burjuva reformizminin etkisini aşamadığı koşullarda, sınıfın geri kesimlerinin burjuva demogojiye çok daha açık olacağı gerçeği bir kez daha görüldü.

* * *

Dinsel-gerici akım ve faşistlerin oluşturduğu "ittifak" seçim meydanlarında canlı kalabalıkları toplayarak seçimi bir gövde gösterisine dönüştürebildi ve bu "kitlesel heyecanı" %17 gibi hiç de küçümsenmemesi gereken bir seçim desteğine dönüştürdü.

Burjuva basın, "RP-MÇP oyları, 1977 oylarına eşit, bir değişiklik yok" biçiminde bir argüman kullanarak, bu olguyu önemsizleştirmeye çalıştılar. Oysa, yalnızca oy oranı kıyaslaması sorunun taşıdığı önemi karartmaktadır.

Gericilik, klasik oy tabanı olan, geleneksel küçük-burjuvazinin ve taşra burjuvazisinin yoğun olduğu Orta Anadolu dışında, ilk defa büyük şehirlerde, özellikle İstanbul'da önemli bir destek bulmuştur. Gericiliğin büyük kentlerde destek bulduğu alanlar ise, özellikle kent yoksullarının yoğun olarak yaşadığı gecekondu bölgeleridir. Kent yoksulları, proletaryanın önemli bir müttefiği olduğu gibi, aynı zamanda işçi sınıfı ile "mekansal" bir yakınlığa sahiptir. Öyle görülüyor ki, geçmişte devrimci-demokrat akımların güç alanı olan bu bölgeler, bugün dinci siyasal akımlar için önemli güç alanlarına dönüşmüştür. Bu gerçeğin kendisi, komünistlerin işçi hareketi ile birleşme görevlerinin kazandığı aciliyeti bir başka açıdan da göstermektedir. İşçi hareketi ile komünistlerin birleşmesi, kent yoksulları üzerindeki dinsel gericiliğin etkisini kırmakaçısından da önem taşırken, komünist hareketle birleşmemiş bir işçi hareketi, kent yoksulları üzerindeki gerici ideolojik cereyanın geri çekici etkisine açık olacaktır.

Dinsel gericiliğin, nispeten genç nüfus üzerinde de etki kazanıyor olması, sorunun taşıdığı önemin bir diğer göstergesidir. Bu devrimci gelişmenin önüne, militan bir karşı gücün dikilebileceğinin de işareti sayılmalıdır. Gençliği kazanma sorunu ile birlikte düşünüldüğünde ise, komünist hareket açısından dinsel gericiliğe yönelik mücadelenin önemi daha da netleşmektedir.

Dinsel gericilik, anti-emperyalist sloganlarla, sömürüye karşı kullandığı şiarlarla, toplumun emperyalist entegrasyona tepki duyan, sömürü düzeninden zarar gören alt sınıflarını yedeklemek istemektedir. Devrimin potansiyel ittifakları arasında güç bulmaya çalışan bu gerici akım, tam da bu nedenle komünist hareketin önünde ciddi bir tehlikeyi ifade etmektedir.

* * *

Burjuvazi tarafından siyasi istikrarı sağlamak amacıyla gündeme getirilen erken seçim, bu vesileyle ve bir kez daha geniş emekçi yığınlar için düzeniçi hiçbir seçeneğin "umut" olmadığını gösterdi. Bu aynı zamanda, burjuvazinin "olağan" parlamenter araçlarla "siyasal istikrarı" sağlayamayacağının da teyid edilmesi oldu.

%27 oyla seçimlerden birinci parti olarak çıkan ve hükümeti kurmakla görevlendirilen DYP, daha henüz seçimleri izleyen ilk günlerde kitlelere verdiği demagojik vaadleri unuttu ve şu bildik "enkaz devraldık", "işimiz çok zor", "bir dönem sıkıntı çekeceğiz" argümanlarını devreye sokmaya başladı. Bunun anlamı hiç kuşkusuz, işçi sınıfı üzerindeki sömürünün ve baskının daha da katmerli hale getirileceğidir.

Başbakan adayı Demirel, yalnızca bir tek konuda, çok net ve açık mesajlar veriyor. Kürt ulusal hareketinin terörle ezilmesi. Demirel, daha şimdiden Kürdistan'da ipleri generallere teslim edeceğini açıklıyor ve "gerekirse" sıkıyönetim ilan edilebileceğini belirtiyor. Yoğun bir "özel savaş"ın sürdüğü Kürdistan'da "sıkıyönetim" ilan edilmesi kendi başına çok önemli değildir ve asıl verilmek istenen mesaj, Vedat Aydın olayında görülen türden "yerinde infazların" daha da boyutlanarak süreceğidir.

Seçimlerin şoku bir süre geçici bir durgunluk yaratsa da, önümüzdeki dönem, işçi hareketinin ve Kürt ulusal hareketinin damgasını vurduğu yeni ve önemli kitle hareketlerine gebedir. Ne ki; seçimlerin komünistlere verdiği en önemli mesaj, kendiliğinden hareketin yalnızca bir "imkan" olduğu ama asla hiçbir şeyin garantisi olmadığıdır. İmkanları, somut siyasal bir güç haline dönüştürme görevi ise kuşkusuz ki komünistlere aittir.

Sınırötesi operasyonlar
Sömürgeci burjuvazi çaresizdir

Kürt ulusunun özgürlük mücadelesinin gösterdiği gelişme sömürgeci devleti telaşa itmiş bulunmaktadır. Ağustos ayından bu yana gündeme gelen sınırötesi harekatlar ve ardından yapılan açıklamalar bu tedirginliği açıkça ortaya koymaktadır. İçeride gelişen mücadele karşısında acze düşen TC, gücünü Güney Kürdistan'ın savunmasız sivil Kürt köylerini de kapsayan "sınırötesi harekat"larda göstermektedir. Nedir ki bu "eşkiyayı imha" operasyonları her seferinde başarısızlıkla sonuçlanmakta, artık yeni bir sınırötesi harekatın Bekaa'yı hedeflemesi gerektiği tartışılmaktadır.

TC gelişmelerin vardığı noktada soğukkanlılığını yitirmiştir. 11-12 Ekim günleri yapılan operasyonun ardından Genel Kurmayın yaptığı açıklama, askeri ve politik başarısızlığın kabulüdür yalnızca. Bu açıklamada Kürt ulusal hareketini ezmek için, hareketin "iç ve dış desteğin"in kesilmesi gerekliliğinden sözedilmektedir. Sınrötesi harekatın amacı sözümona "dış desteğin" etkisizleştirilmesidir.

Genel Kurmayın sözünü ettiği "iç desteğe" gelince, bunun kendi devrimci öncüsü ile birleşmiş Kürt halk kitleleri olduğu açıktır. Ne var ki, gelinen noktada şiddeti dışlayan yöntemlerle PKK'yı bu "iç destek"ten yoksun bırakmak olanaksızdır. Özellikle burjuva basın bu noktada büyüyen kaygılarını açıklıkla ifade etmekte; olayların gerilla savaşı boyutlarını aştığı ve Türk ordusunun mevcut yapısı ile bu gelişmenin önüne geçemeyeceği dile getirilmektedir. Önerilen, özel tim ve komandolardan oluşan paralı bir "profesyonel ordu"dur.

Sömürgeci devlet bugün için Kürt halk kitlelerine yönelik toplu kitle kırımına varan bir saldırıyı göze alamamaktadır. Ancak Genel Kurmayın açıklamaları, böylesi bir saldırının planlarının bugünden yapıldığını ortaya koymaktadır. Gelişmeler açık bir çatışma boyutlarına vardığında, TC'nin Kürt halk kitlelerine yönelik bir kırım ve imhaya girişeceği her türlü tartışmanın ötesindedir. Ordunun iç savaşa uygun olarak yeni düzenlenmelere tabi tutulması da, bu uzun vadeli planların bir parçasıdır.

Sömürgeci Türk devleti Kürdistan'daki askeri ve siyasi denetimini önemli ölçüde yitirmiş bulunmaktadır. Bizzat burjuva köşe yazarları tarafından, "Güneydoğu'nun elden gittiği", "gelişmelerin PKK'yı aştığı" biçiminde dile getirilen bir gerçektir bu. Onları ürküten PKK'nın askeri başarısı değildir yalnızca; daha da önemlisi, politik bakımdan katettiği gelişmedir. Kürt halk kitleleri hızlı bir biçimde politikleşmekte, düzenden kopmaktadırlar. Son seçim sonuçları da bunu ortaya koymuştur. Geçmişte gerici partilerin oy potansiyeli olan Kürt halk kitlelerinin önemli bir bölümü, bugün artık PKK'nın politik tercihleri doğrultusunda oy kullanmaktadırlar. PKK Kürdistan'ın en etkin politik gücü haline gelmiştir. Bugünkü askeri başarıların sürekliliği de bu politik etkinlik sayesinde korunabilmektedir.

Üstelik Kürt devrimci hareketinin politik etkinliği sadece Türkiye Kürdistan'ı ile de sınırlı değildir. Ulusal hareketin Kürdistan'ın en büyük parçasında gösterdiği politik ve askeri gelişme diğer parçaları da etkilemektedir. PKK Irak Kürdistan'ında giderek artan bir destek kazanmaktadır. Körfez savaşının da bir sonucu olarak Türkiye Kürdistanı ile Irak Kürdistanı'nı ayıran siyasal sınırlar fiili olarak ortadan kalkmıştır. Körfez savaşı sonrasında yaşanan yenilginin ardından, burjuva-feodal önderliğin Güney Kürdistan'da inisiyatifi tam olarak elde tutabilmesi eskisi kadar kolay görünmemektedir. PKK giderek bu bölgede de politik bir güç haline gelmekte ve artık Irak ve Türkiye Kürdistanı'nı kapsayan bir "ikili iktidar"dan ve bir "savaş hükümeti"nin kurulmasından sözedebilmektedir. Türk devletinin sınırötesi operasyonlara yönelmesinde bu gelişme de oldukça önemli bir etkendir. Nitekim sömürgeci burjuvazi de sınırötesi operasyonların "meşruluğu"nu savunmaya çalışırken, Kuzey Irak'ta ortaya çıkan bir iktidar boşluğundan ve "eşkiya"nın da bu boşluktan yararlanarak saldırılarını artırdığından sözetmektedir. Bu "iktidar boşluğunu" doldurabilecek politik güçlerden biri PKK'dır. Irak Kürdistan'ındaki böylesi bir gelişme Türkiye Kürdistanı'ndaki mücadele açısından çok büyük bir olanağı ifade etmektedir. TC, Irak Kürdistan'ında PKK'nın giderek artan bu etkinliğini izliyor. Bugün için Irak'taki işbirlikçi-reformist önderlikler aracılığıyla PKK'yı etkisizleştiremeyeceğini de biliyor. Sınırötesi harekata yönelmesi, sivil Kürt köylerini pervasızca bombalanması da bundan dolayıdır. Böylece PKK'ya destek veren Kürt halk kitlelerine gözdağı verilmek istenmektedir.

TC, bir yandan Musul-Kerkük üzerindeki emperyalist emellerini gerçekleştirebilmenin, öte yan-

dan PKK'yı etkisizleştirmenin bir aracı olarak kullanmak istiyordu Irak'taki reformist Kürt önderliğini. Son sınırötesi operasyonlar, sömürgeci Türk devletinin burjuva-feodal Kürt önderleriyle girdiği ilişkinin çok da sağlam temellere dayanmadığını göstermiş oldu. Kürt köylerinin bombalanmasının ardından Barzani'nin ortaya koyduğu sert tepki anlamlıdır. Türk devletini sivil köyleri bombalamakla suçlayan Barzani, bunu protesto ederek Ankara'daki temsilcisini geri çağırmış, Kürdistani Cephe'nin PKK'yı Güney Kürdistan'dan söküp atma kararının ise iptal edildiğini sert bir dille açıklamıştır. Fakat daha da önemli ve ilginç olan, Ankara'daki KDP temsilcisinin TC'yi Irak Kürtlerine saldırı konusunda Saddam'la anlaşmakla suçlamasıdır. Kürt ulusal mücadelesinin yaşadığı gelişme ve Demirel'in seçimlerin hemen ardından Kürt sorunu üzerine yaptığı açıklamalar düşünüldüğünde, önümüzdeki dönemde Türk devletinin Kürt hareketini ezebilmek için Saddam'la anlaşması hiç de olasılık dışı değildir.

Demirel'in "eşkiyanın başınınezileceği" ve halka da "şefkatle ve adaletle" yaklaşılacağı biçimindeki demagojik açıklaması, Türk burjuvazisinin, dün olduğu gibi bugün de Kürt sorunu karşısındaki temel politikasının şiddet olacağını ortaya koymaktadır. Sömürgeci devlet Kürt ulusal direnişini ezmeden Kürt halkının ulusal istem ve özlemleri karşısında en küçük bir taviz vermek niyetinde değildir. Kürt ulusal direnişini ezmenin yolu ise bu ulusal istem ve özlemlerin taşıyıcısı olan öncüyü yoketmekten geçmektedir. Ne var ki Kürdistan'da Kürt halk kitleleri ile hareketin devrimci öncüsünü birbirinden ayırmak artık mümkün değildir. Öncüyü ezebilmek Kürt halk hareketini ezmekten geçmektedir. Nitekim Türk burjuvazisi de açıklamalarından anlaşıldığı kadarıyla bu noktada oldukça "gerçekçi"dir. Çözümsüzlüğün ve seçeneksizliğin getirdiği bir "gerçekçilik"tir bu. Zira gelişmelerin aldığı boyut, dizginsiz bir devlet terörü dışında hiç bir seçeneğe imkan vermemektedir. Bu seçenek ise ulusal yangın üzerinde şimdilik yalnızca körük etkisi yapmaktadır.

Sömürgeci güçleri tam bir acz içinde bırakan gerilla eylemleri ve kitlesel intifadaları ile mücadele, giderek bir içsavaş görünümü almaktadır. Kent merkezlerine doğru kayan ve üstelik askeri hedeflere yönelik olarak düzenlenen saldırılar karşısında TC, sınırötesi operasyonlar dışında bir şey yapamamaktadır. Bir karşı saldırı geliştirmek bir yana, artık kendi karakollarını dahi savunamaz bir duruma düşmüştür. Yalnızca son bir ay içerisinde öldürülen asker, özel tim ve korucu sayısı 46'dır. Bunun resmi açıklama olduğu düşünülürse, gerçek sayının bunun çok üstünde olduğu açıktır. Kürdistan, gerilla kuvvetlerinin rahat bir biçimde hareket ettikleri bir mücadele alanı haline gelmiştir.

Bugün sömürgeci devlet sınırötesi operasyonlarda belli bir başarı kazansa dahi, bunun Kürdistan'daki mücadeleyi çok fazla etkilemeyeceği de ortadadır. Mücadelenin temel dayanakları dışarıda değil içeride, Türkiye Kürdistanı'ndadır. Kürt özgürlük mücadelesi kendi kendisini üretebilecek, kendi iç imkanlarıyla sürekliliğini sağlayabilecek bir mesafe katetmiştir. PKK'lı savaşçılar artık Türkiye Kürdistanı topraklarında eğitimlerini yapabilmektedirler.

Reformist politikalar da gelişen mücadele karşısında ters tepmektedir. Mücadeleyi dizginlemek ve düzen sınırları içinde eritmek amacıyla devlet eliyle kurulan HEP, TC'nin bu politikadaki çıkmazını da ortaya koymuştur. Sonuç HEP'in parti olarak seçimlere girememesi olmuştur. Zira HEP, bugün değil kitleleri düzen sınırları içine çekmek, gelişen mücadele karşısında kendisi onun peşinden sürüklenmek durumunda kalmış, Kürt devrimci hareketi için bir legal olanağa dönüşmüştür. Fakat ulusal istemlere göreli olarak duyarlı Kürt burjuva katmanlarının bir partisi olarak HEP, öte yandan, Kürt halk hareketini düzen sınırları içine çekmek konusunda hala da çok önemli bir olanaktır. SHP-HEP ittifakıyla bunun bir ilk adımı atılmıştır. Bu gelişme bugün için halk hareketini etkilemez görünüyor. Ne var ki bunun kitlelerde yarattığı bilinç bulanıklığı bir yana, burjuvazi halen bu gelişmeyi daha iyi değerlendirme hesapları ve çabası içindedir.

Kürt devrimci hareketinin Kürt halk kitleleri içinde kök salabilmede sağladığı başarı, bugün, ulusal hareketin devrimci öncüsünü yoketme planlarını boşa çıkarmaktadır. Ancak, Kürt ulusal hareketi katettiği bu mesafeye rağmen, sömürgeci devletin giderek yoğunlaşan saldırıları karşısında henüz yalnızlıktan kurtulamamıştır. Bugün, Türkiye işçi sınıfının Kürt ulusunun özgürlük mücadelesine gereken desteği sunamadığı bir gerçektir. Henüz devrimci bir önderliğe sahip olamamanın, devrimci öncüyle birleşememenin getirdiği bir zayıflık ve zaaftır bu. Bu aşılamadığı ve işçi sınıfı Kürt ulusal hareketi karşısındaki görevlerini yerine getiremediği koşullarda, Kürdistan'da gelişen devrimci süreç, yaşayacağı güçlüklerin yanısıra, yalnız kalmanın yolaçacağı zaaflar ve zayıflıklarla ayrı bir mecrada gelişmek ve kendini geri bir düzeyde ifade etmek durumuyla yüzyüze kalabilecektir.

Nilgün EREN

Aşağıdaki metin EKİM I.Genel Konferansı tutanaklarının "Fabrika Çalışmasının Sorunları" başlıklı bölümünden alınmıştır. Sunulan bölümler konuşmaların belli pasajlarından ibarettir.

Fabrika çalışmasının sorunları

K: Fabrika çalışması sorunu bizim için yeni değil. Altı çizilmiş bir politikadır. Bunun bir boyutu sınıf yönelimi çerçevesi içinde ortaya çıkıyor. Sınıf yöneliminin kendini pratik olarak ortaya koyacağı alan, fabrika birimidir. Soruna bir bu noktadan bakmak gerekiyor. İkinci olarak, bu sorun, örgütsel anlayışımızın, örgütsel yönelimimizin bir boyutu olarak çıkıyor. Örgütümüzü fabrikalar temeli üzerinde yükselen hücre birimlerine dayamak istiyoruz. Dolayısıyla fabrika çalışması sorunu yalnızca sınıf yönelimimizin bir uzantısı olarak değil, yanısıra da örgütsel perspektiflerimizin bir uzantısı olarak ortaya çıkıyor. Sorun her şeyden önce bu çerçeve içerisinde kavranmalıdır. Bu çerçeveyi tamamlayan ek bir nokta var. Ben kadrolaşma sorununa da fabrika çalışması boyutu içerisinde yaklaşmak yanlısıyım (Bir "kadro sorunu" gündemi var zaten). Kadrolaşma sorunu soyut bir çaba olmaktan, şurada ya da burada bulabildiğimiz devrimcilere ve işçilere belli bir düzey kazandırmak, rastgele ulaşabildiğimiz ilişkileri geliştirmek çabası olmaktan çıkmalı, bu tür bir kendiliğindencilikten, fabrika çalışması temeli üzerinde insan kazanmak ve kadrolaşmak sorunu olarak kendini ortaya koymalıdır. Çünkü kadro politikası bir yerde, belli bir yönelimin, belli bir örgütsel şekillenmenin ihtiyacına cevap verebilecek insan tipini ortaya çıkarmak sorunudur da. Biz sınıfa yöneldiğimize ve fabrika temeli üzerinde örgüt kurmaya çalıştığımıza göre, bu ihtiyacı karşılayacak kadroyu da ancak fabrikaların kendi içinden bulup çıkarabiliriz. Çalışmanın esası bakımından bunu böyle ifade ediyorum. Bir örgütün genel politik faaliyetini, genele dönük çabalarını bir yana koyuyorum. Kaldı ki genele dönük çabaların temelinde bile, aslında bu çalışmayı beslemek, kolaylaştırmak amacı vardır.

Bunu nasıl yapabiliriz? Fabrika çalışmasında nasıl ilerleyebiliriz? Kuşkusuz belirttiğim çerçeve biliniyor. Ama bir konferansta bunun bir örgüt politikası haline getirilmesi, altı çizilmiş bir örgüt politikası haline getirilmesi gereklidir. Böylece, mahalli örgütlerin kendi çalışmalarını bu perspektife göre düzenlemeleri, buna göre yoğunlaştırmaları bir Konferans hükmü olacaktır. Dolayısıyla, belli bir ildeki çalışmanın örgütün perspektiflerine ve yönelimlerine uygun olarak gelişip gelişmediği, fabrika temeli üzerine oturmuş bir çalışmanın ne ölçüde gelişip gelişmediğiyle bağlantılı olarak değerlendirilebilinecektir.

Örneğin İzmir bu açıdan olumsuz bir örnektir. İzmir'de genel bir politik etkinlik elde ettik, bir hareketin şekillenme döneminde bunun anlamlı olduğu ve bazı olumlu etkiler yarattığını da söyledik; ama öteki yönüyle, örgütün sınıf yönelimine uygun bilinçli bir faaliyetten sözetmek de olanaklı değil orada. Şekilsiz, kendiliğindenci bir çalışma var. Çalışma alanlarını biz belirlemiyoruz. Belirlenmiş çalışma alanları üzerinde yoğunlaşmıyoruz. Genel bir politik faaliyet içerisinde, belli etkinlik alanlarını kendiliğinden buluyoruz ve onların peşine takılabiliyoruz. Onlarla oyalanmak durumunda kalabiliyoruz. Çalışma bugünkü biçimiyle hala da böyledir.

Dolayısıyla biz bir ildeki çalışmanın başarısını ya da başarısızlığını, örneğin burada kaç gazete dağıtıldığı, kaç insanın etkilendiği, geneldeki politik çabanın ne olup olmadığı noktasından değil, örgütün yönelimlerine uygun olarak nelerin yapılıp yapılmadığı noktasından giderek değerlendirebilmeliyiz.

Fabrika çalışması tartışması her şeyden önce bu yönüyle önemlidir.

Bu çalışmayı nasıl yürütebiliriz? Bir de sorunun bu yönüyle tartışılması gerekiyor. Aslında bu konuda bir tecrübe yok değil. Geçmişten beri iyi kötü var. Zira geçmiş örgütler de fabrikalara dönük belli çalışmalar yapmışlardı. İlk ilişkiler yaratmanın sıkıntısı biliniyor. Dahası işçi kitlelerini, fabrika alanını döven bir politik propaganda ve ajitasyon faaliyeti olmadığı sürece, fabrika çalışmasının teke tek ilişkilerle kolay kolay gelişme zemini bulamadığı da biliniyor. Öncü işçi kuşağını kazanmak tartışması içerisinde, sanıyorum bu sorunu yeniden ele alacağız.

Fabrika çevreleri sorununu da anlamamız gerekiyor. Zira hücre kurmaya dayanak olacak kadroları ancak fabrika çevreleri biçimi içerisinde hazırlayıp çıkarabiliriz. Yakaladığımız ilk işçi ilişkilerini, bunların düzeyi, kendi içindeki farklılığı ne olursa olsun, belli çevreler halinde biraraya getirebilmek ve bu çevreye dayalı olarak

belli bir çabayı, şu veya bu şekilde örgütleyebilmek sorununa önem vermek durumundayız. Hücreyi ancak bu çalışma üzerinden çıkarabiliriz. Bu fabrika çevresi çalışması içerisinde kendini bulmuş, öne çıkmış belli öğeleri ayıklayarak, onları örgüte alabilir ve giderek bir hücre haline getirmek başarısı gösterebiliriz. Yakalanan ilk ilişkileri bu şekilde değerlendirmenin zor olmadığını biliyorum. Şu veya bu şekilde politik bağlantılar içerisine girmiş işçiler kesinlikle eğitim istiyorlar. Eğitim istemekle de kalmıyorlar; bunlar, zaten kendi fabrikalarında belli işlere, çabalara şu veya bu şekilde katılıyorlar. Fabrika çevreleri ya da grupları, hem bu tür bir oluşum içerisinde bu ilk ilişkileri eğitmek, dar ve teknik anlamıyla eğitmek imkanı verecektir bize (siyasal eğitimi kastediyorum); hem de, kendi fabrikalarında zaten gösterdikleri ve gösterebilecekleri çabaları bu tür örgütsel biçim aracılığıyla sürdürmek olanaklı olabilecektir.

Bu çerçevede fabrika çevreleri sorunu önemlidir.

Belki de söylediklerimin içinde zaten anlaşılmıştır da; seçilmiş alanlarda yoğunlaşmak, seçilmiş fabrikalarda yoğunlaşmak ve bunda ısrar etmek, sonuç alınıncaya kadar ısrar etmek bakış ve tutarlılığı gösterebilmeliyiz. Fabrika çalışmalarından sonuç alabilmek ancak bu sayede mümkün olabilir.

Tekrar ediyorum; burada genel politik propaganda ve ajitasyonun fabrika çalışması için yaratacağı imkanlar sorununu bir yana koyuyorum. Sorunu dar anlamıyla alıyorum. Bu tartışmanın çerçevesi bu olabilmeli. Yani il örgütlerinin işçi sınıfı içerisinde, sınıfa dönük çalışma içerisindeki perspektiflerini ve görevlerini netleştirmek, örgütü bu bilinçli biçime yöneltebilmek, bu ısrarı koruyabilmek, il örgütlerinin çalışmalarını bu açıdan denetleyebilmek; tüm bu bakımlardan bu tartışma çok önemli. Bu politika belirlenmeli ve bunda ısrar edilmelidir. Aslında bu politika başından belirlenmiştir, ama kavranamadığı için bunda ısrar edilememiştir. Her bölgede, ya da bazı bölgelerde. İzmir'i olumsuz bir örnek olarak zaten vermiş bulunuyorum.

Hareketimizin ulaştığı aşamada artık bunu yapabilecek durumdayız. Dün fabrika ilişkilerini çok özel bir tercihle seçmek olanağımız yoktu. Çünkü elimizde doğru dürüst ilişki yoktu. Fabrikalara ulaşacak ilk ilişkileri, bizi fabrika çalışmasına götürebilecek bazı ara, bazı geçici ilişkileri bulabilmek bile çok anlamlıydı. Ama gelinen aşamada artık çeşitli yerlerde belli ilk ilişkiler birikmiş bulunuyor. Bunları bilinçli olarak değerlendirebilmeliyiz. Yanısıra da bu tür ilişkilerden yoksun olan, ama başka bazı ilişkilere sahip olan alanlar var (İzmir örneği). Buradaki güçleri de belli bir tarzda düzenleyip bilinçli olarak seçilmiş fabrikalara yöneltmeli, oradan ilk ilişkileri çıkarmanın dayanağı haline getirebilmeliyiz.

R: Fabrika çalışmasının politik faaliyetle ilişkisi nedir? sanıyorum bu tür sorunlar da fabrika çalışması boyutuna giriyor. Çünkü şöyle bir durum olabiliyor; bir taraftan politik faaliyet sürdürme, öte taraftan da örgütün gizliliğini koruma sorunu çıkıyor. Bu konuda iyi bir denge kurulamıyabiliyor. Ve kısa sürede bütün örgütlü insanlar veya ileri unsurlar deşifre olabiliyor. İlk işten atmada bunlar gündeme geliyor. Böylece de fabrika çalışmasında bütün biriktirdiğin kaybolabiliyor bir anda. Ama bir taraftan da şöyle oluyor: Gizliliğimizi öne çıkarma eğilimi politik faaliyette edilgenliğe, bir şey yapmamaya, tek tek kişisel temaslar ve konuşmalar çerçevesinde de sınırlanmaya da götürebiliyor bizi. Bu da aslında önemli bir sorun. Yoldaşlar görüşlerini belirtirlerse bence iyi olur.

Ş: R yoldaşın vurguladığı nokta önemli. Bizim ilk yakaladığımız ilişkiler, fabrikalarda ilk üzerine oturmak istediğimiz zemin, iki boyutlu değerlendirilmek zorunda. Birincisi şudur: İllegalitenin açığa çıkmaması için, bir sakınma tavrı vardır. Ama diğer taraftan bu bir edilgenliğe, pasifliğe dönüşebiliyor. Politik anlamda gelişmek için belki de şu tip bir tercih yapmak zorunlu olacaktır. Bir alandaki bazı yoldaşların, ya da orada dayandığımız bazı bireylerin bir anlamda açığa çıkmasını göze alarak, ama onların göstereceği çabanın ortaya çıkaracağı yeni güçlerin korunması yoluna gidilebilir (bunu bir taktik durumu olarak ifade ediyorum). Başka alanlarda da yaşadık. İllegaliteyi temel alalım, illegal bir örgüt yaratalım derken, belli bir darlık içerisine girdik. Öncelikle belli bir birikim, belli bir toparlanma olduktan sonra, onun üzerine şekillenmek gerekiyor. Burada yürütülecek etkin bir politik faaliyet, yeni yeni unsurlar, elemanlar ortaya çıkaracaktır.

Diğer bir nokta; bir ildeki bütün fabrikalar arasında, bir toplumsal hareketlilik durumunda kendisiyle birlikte çevresini sürükleyebilecek olanlarına yönelik çok bilinçli tercihler yapabilmeliyiz. Kimi sektörler, ölü sektörlerdir. Konumu gereği geridir. Kavganın kızgın olmadığı sektör-

lerdir. Burada çok daha uzun vadeli bir çalışmayı hedef almak gerekir. Güç itibariyle kendimizi düşünürsek, ilk etapta güçlerimizi oraya kanalize etmemizi biraz enerji sarfiyatı saymak gerekir.

Bu belli merkezlerin bilinçli seçilmesiyle birlikte fabrika çalışması açısından kritik bir diğer nokta, burada gelişebilecek her türlü eyleme, iktisadi, siyasi her türlü hareketliliğe anında müdahale edebilmenin araçları yaratılmalıdır. Bu önemli bir olaydır. Çünkü işten atılmalar oluyor. Toplu sözleşmeler oluyor. Bir fabrika komitesi veya mahalli örgüt buna anında müdahale edemezse, bildiri, broşür, vb. gibi müdahale araçlarındaçok özel ve sınırlı olanaklara bağlı kalırsa, bu anlamda da faaliyetin etki derecesi çok zayıf olacaktır.

Fabrika içerisinde hücreler yaratmanın, orada oturmanın esas yolu şuradan geçmektedir. Birincisi, fabrika içerisinde belli ilişkiler yaratamadan bu mümkün değildir. Ama diğer taraftan da, belli ilişkilerimiz olsa dahi, dışardan buraya gerçekten çok sistemli, düzenli bir siyasal faaliyet, ajitasyon-propaganda faaliyeti yöneltebilmeliyiz. Bu içerdeki faaliyeti güçlendirecektir, ona bir dış destek olacaktır. Bu bize çok elverişli bir zemin yaratacaktır. Çalışmalarda bunların dikkate alınması gerekiyor. Bir diğeri de işin başında olduğumuzdan dolayı, elimizdeki bütün insan malzemesini bilinçli bir tercih olarak, fabrikalara yönelik faaliyete yöneltmemiz gerekiyor...

(...)

E: Bu sorunu önemli görüyoruz. Gerçekten bu sorunda, net bir kavrayışa ulaşmaz ve ona uygun bir çalışma tutturamazsak, diğer şeyler biraz havanda su döğmeye dönecektir. Ağustos ayındaki toplantımızın tutanaklarına baktım. Şu sorunun altını çok net bir şekilde çizmişiz: Komünist bir örgütün, işçi sınıfı zemininde örgütlenmek isteyen ve ona müdahale etmek isteyen bir örgütün çalışmasının başarıları nerededir? Başarının kıstasları nelerdir? sorusunu soruyoruz ve şu cevabı veriyoruz: Propaganda ve ajitasyon faaliyetimize muhatap olan ne kadar fabrika vardır? Ne kadar fabrika işçisi vardır? Kaç tane fabrikada gerçekten örgütlüyüz?

Örgütlü derken, orada ne kadar hücremiz vardır? Ya da en azından şimdi, orada gerçekten bizim antenimiz olabilen, bizim oradaki faaliyetimizin dayanağı olabilen, oradaki olayları bize yansıtabilen, o fabrikanın nabzını tutmamıza olanak sağlayabilen ne kadar insan vardır? Başarının cevabı buradadır. Bir ilde binlerce bildirimiz, ya da yüzlerce gazetemiz dağıtılıyorsa, siyasal etkimiz çok yaygınsa, ama öte yandan, fabrika çalışması sözkonusu olduğunda pek az fabrika sayabiliyorsak, o da bir iki tane ilişki ile sınırlıysa, gerçekte ne söylersek söyleyelim, propagandamız ve ajitasyonumuzun içeriği ne olursa olsun, bu popülist bir çalışmadır, kendiliğinden bir çalışmadır. İzmir'deki çalışma bunun gerçekten çok tipik bir örneğidir. İzmir'deki yoldaşlara bunu defalarca belirtmişizdir, taa başından beri her toplantımızda bu tartışma yapılmıştır ve en sert tartışmalar bu noktada olmuştur.

Belli fabrikalar tespit etmeli, oralarda yoğunlaşmalıyız dediğimizde, şu cevabı alıyorduk; belirlenmiş alanlara gidebilmek için elimizde yeterli bir insan malzemesi olmak zorundadır; fabrikalardaki insanları tanımıyoruz, onlar da bizi tanımıyorlar; biz inşaat işçileriyiz ya da işsizleriz, fabrikaların dışındayız; nasıl fabrika ilişkisi bulacağız? Biz ise bunun tek bir yolu vardır, o da tespit edilmiş fabrikalara dışardan propaganda ve ajitasyon faaliyeti yöneltmektir, karşılığını veriyorduk. Bunun için yeterli insan malzemesi vardır elimizde. Herhangi bir bildiri faaliyetinde, herhangi bir afişlemede veyahut da gazetelerimizin yığınlara ulaştırılmasına seferber edebileceğimiz 40 tane insan varsa eğer, bunlar rastgele, sağa sola, semtlere, doğal çevrelerine yönelik bir faaliyet yürüteceklerine, bunlara, diyelim her üç-dört kişiye bir-iki tane fabrika seçelim. Bu faaliyeti sürekli olarak oraya götürelim. Sonradan da dönüp orayı sürekli izleyelim. Bu faaliyetimizin sonuçları nedir? Bunun çok çeşitli yol ve yöntemleri vardır. İşçilerin oturduğu kahvelere gitmek, işçilerin bulunduğu alanlara gitmek, evlerine gitmek gibi. Her halükarda bunu başarabiliriz. Bu iradi bir olaydır. Gerçekten insanın bunu bilinçli olarak kavraması ve iradi olarak kendini bu yönde zorlamasıyla mümkün olabilir.

(...)

Yoldaş bir noktaya değindi. Fabrika çevreleri sorunu. Gerçekten bir fabrika vardır, bakıyorsunuz, orada değişik siyasal hareketlerin etkisinde olan değişik işçiler var. Farklı yaklaşımları olan işçiler var. Eğer bunları bir araya getirebilirsek, (bunun çok ciddi zorlukları vardır, biliyorum, ama bunları da tartışmalıyız şimdi, deneyimleri aktarmalıyız) fabrikanın sorunlarını, iktisadi mücadeleyi, siyasal talepleri, sınıfın iktidar perspektifi ile bağı içinde onlarla tartışabilirsek, bu perspektifimize onları kazanabilirsek, varsın on-

lar demokratik devrim desinler, varsın onlar başka programlar savunsunlar, ama giderek bu işçileri siyasal-örgütsel anlamda da kazanırız ve hepsini kazanmamız da şart değildir. Eğer beş-altı devrime gönül vermiş, sosyalizme gönül vermiş işçiyi biraraya getirip sorunları tartışmak mümkün olabiliyorsa, onların içinden bir-iki tanesini kazanmak da olanaklı hale gelmiş demektir. Orada fabrika hücresi kurabilmemizin yoluna girmişiz demektir. Ama öyle yapılmıyor. Tek tek işçilerle ilişki kuruluyor. Tek tek işçilerle böyle programatik tartışmalar içine giriliyor. Demokratik haklar uğruna siyasal talepler uğruna mücadeleye bir tür yabancılaşma var. Kuru, soyut bir sosyalizm tartışması, kuru, soyut bir iktidar tartışması sürüp gidiyor. Dolayısıyla o kişi, ne kadar ileri bir perspektife kavuşursa kavuşsun, kendi arkadaşlarıyla kaynaşmıyor, onlara karşı tepkici geliyor. Kendi bildiklerini onlara olduğu gibi, kaba bir biçimde mal etmeye çalışıyor. (...)

Yoldaş bazı fabrikaların bilinçli olarak seçilmesi gerektiğinden sözetti. Bunu seçerken şuna dikkat etmek gerekiyor. Bazı işyerleri vardır ki, reformizmin çok derin etkileri sözkonusudur. Güçlü bir mücadele deneyimi yoktur. Oradaki yoldaşlar ne yaparsa yapsınlar, burada çok köklü bir değişme olmaz. Devrimci kadrolar, devrimci mücadele içinde burjuvaziyle sürtüşme ve mücadele içinde ortaya çıkıyor. Mücadelenin kızıştığı, tava geldiği yerde, bunun olanakları zenginleşiyor. Fabrikaları seçerken bu tür özelliklere dikkat etmek gerekiyor. Çok verimsiz bir alanı seçiyorsunuz, orada ısrarlı bir çalışma yürütüyorsunuz. Ama üretmiyor kendini. Her şey sizin iradi çabanıza bağlı olmuyor orada. Ama aynı güçleri, aynı enerjiyi, daha dinamik, sınıf mücadelesinin daha da geliştiği, politik mücadelenin sıcak olduğu bir fabrikaya yöneltseniz, daha verimli olabiliyorsunuz. Fabrikaları seçerken bu tür hususlara dikkat etmek gerekiyor. Ben sözümü kesiyor ve yoldaşları bu sorunlara ilişkin olarak dinlemek istiyorum.

T: (...) Şimdiye kadar yapılan faaliyetlerde ve burada tartışmalarda da ortaya çıkan, bir sonuç var bence. Bir fabrikada mücadeleler içerisinde çeşitli insanlar öne fırlamıştır. Bunlar değişik siyasal akımlara sempati duyabilir veya onların etkisi altında olabilirler. Ve bunlar küçümseyemeyeceğimiz sayıda ve bir çok fabrikada vardırlar. Çeşitli işyerlerinde 40-50 kişiye varabilecek bir potansiyele sahiptirler. Örneğin kendi çalıştığım işyerinde yaklaşık 30 kişiye yakın bu tür işçilerden oluşan bir grup olduğunu söyleyebilirim. Bu güçler sürekli değindiğimiz gibi devrimci hareket içindeki sosyalist potansiyelin ifadesidirler. Bunların sorunu, programatik sorunlarda eklektizmi yaşayan insanlar olmalarından kaynaklanıyor. Fakat hiçbir işçi, az çok da sosyalizme bulaşmış bir işçi, kalkıp da sömürüyü evcilleştirmek mi, yoksa sömürüyü kaldırmak mı sorusunun tartışmasını yapmaz. Bu konuda herkesin kafası nettir. Fakat kuşkusuz, bu tür devrimci işçiler halen bir bütün olarak bir kopuşu da yaşamamışlardır. Yoldaş değindi; bugüne kadar yapılan çalışmalarda, bu işçi şu veya bu gruptandır denilerek nedense hep, bunların tali plana itilmesi gibi bir eğilim ve düşünce de ortaya çıkabildi. Bence siyasal gruplara dağılmış öncüleri küçümsememek (H yoldaş iki ayrı öncü kuşak tanımlaması yapmıştı; doğal önderler ve siyasal önderler) tam da bu ikisini bütünleştirmeye çalışmak gerekir.

Petrol işkolundaki işyerlerinde öyle durumlar ortaya çıkıyor ki (bazı yoldaşlar bilir bunu) 20-30 kişilik gruplar oluşabiliyor ve birlikte siyasal eğitim yapıyorlar. Farklı düşüncelerden, farklı gruplardan işçiler bunlar. Bu küçümsenmeyecek bir olgudur. Bir de faaliyetlerimizi öncü işçilere ve sınıfın geniş kitlesine sistemli bir şekilde götürmenin önemine değindik. Duyarlı işçilerin bazı sorunlardan dolayı birleştiği alanlar oluyor. Tam da bu noktaları iyi izlemek ve faaliyeti yaygın bir şekilde bunlara ulaştırmak gerekiyor. Ayrıca öncü işçilere toparlayıcı olabilmeleri konusunda da, yardımcı olmak gerektiği düşüncesindeyim. Eğer biz bu öne çıkmış güçleri biraraya getirip, kendi sınıfsal çıkarları doğrultusunda kafalarını açamazsak, sanıyorum sürekli öncü bir kuşak arayıp dururuz. Oysa öncü işçiler tam da bunlardır.

Ama bunlarla sınırlı kalmamak gerekli kuşkusuz. Bir yoldaş değinmişti; bazen oluyor ki bir kişinin peşinde takılıp duruyoruz. Ve bir süre sonra da bakıyoruz, işten atılmış, o kadar emek boşa gidiyor. Tam da işte bu nedenle, o bir kişiyi iyi kullanabilmek önemlidir. Sen o kişiyle ilgilenirsin, fakat her fabrikada çeşitli duyarlı insanlar vardır. Bu insanlar politik değildir, fakat duyarlıdırlar, doğal önderlerdir. İlişkide olduğumuz kişiyi sağlıklı bir biçimde değerlendirip, bu duyarlı insanları bir araya getirmeye yöneltmezsek, bir süre sonra o yoldaş işten atılabilir; artık o fabrikada ne bir hücre, ne bir çevre çalışması gündeme gelebilir.

(...)

(Devam edecek)

İşçi Kurultayı çalışması sonuçlandırılmalıdır

Yaklaşık 6 ay önce başlayan işçi Kurultayı çalışmaları geldiği son durum itibariyle artık tükenmiştir. Bu çalışmalar Kurultay çalışmaları olmaktan çıkıp grupların tartışma alanlarına dönüşmüştür. Bölge toplantıları 5-10 kişi ile yapılmakta, Kurultay Yürütmesi hiçbir karar alamamaktadır. Yani hayata müdahale yeteneği kaybedilmiş, üretkenlik yokolmuştur. Bu çalışmalara katılan değişik fabrikalardan birçok işçi haftalardır toplantılara katılmamaktadır. Sonuçta o hep karşı çıktığımız "devrimcilerin platformu" şeklinde bir yapı ortaya çıkmıştır.

Bu duruma nasıl gelinmiştir? Bundan sonra neler yapılmalıdır?

1- Geçen bu 6 aylık süre, belirlenecek bir tarihte yapılacak Kurultayın örgütlenmesi çalışmalarının yürütüleceği bir zaman dilimiydi. Fabrikalarda Kurultay komiteleri, bölgelerde örgütlenmeler ve merkezi bir örgütlenme önerilmişti. Esas hedef Kurultayın pratik ayakları olan fabrika örgütlenmeleriydi. Sonuçta kitlesel bir katılım hedefleniyordu. Bunu sağlamak için pratik müdahale ne kadar önemliyse, bir bülten de o kadar önemliydi. Bülten sayesinde fabrikalara daha rahat girilebilir, Kurultayın propagandası yapılabilirdi. Fakat bu 6 aylık süreçte bu iş becerilemedi. Üzerlerine görev alanlar bu sorumluluklarını yerine getirmediler. Çalışmaların bu duruma gelmesinin önemli sebeplerinden birisi budur.

2- Kurultay çalışmalarına bir süre katılıp, istekleri kabul edilmeyince ayrılan grupların verdiği zararlar da küçümsenemez. Özellikle Kurultayın devrimci sendikal merkez oluşturmasını önerenler, toplantıları bıktırıcı bir havaya sokarak, birçok işçinin bir daha bu toplantılara gelmemesine sebep olmuşlardır. Bu gruba karşı ise, ciddi anlamda tavır alınamamış, bunların çekilmelerinden çekinilerek taviz verilmiştir. (Bizim bu konudaki tavrımız olumludur.)

3- Kurultay çalışmalarına hala katılmakta olan bazı anlayışların yanlış eğilimlerine karşı gerekli tavır gösterilememiştir. Buranın devrimcilerin platformu olması gerektiğini ve herkesin de kimliğini (siyasi) açıklaması gerektiğini belirten anlayış, gerek dağıttığı bildirilerle ve gerekse de pratikteki tavırlarıyla Kurultay çalışmalarına ciddi zararlar vermiştir. Hiçbir siyasetle bağı olmayan veya çeşitli burjuva partilerinin etkisinde olan işçiler bu çalışmalardan bir süre sonra uzaklaşmıştır. Bu anlayışın Kurultayın grupların tartışma alanına dönmesinde büyük "katkıları" vardır. Bu aynı anlayış en nihayet, seçim gündemli genel toplantıda (15 Eylül) Kurultayı yerden yere vurmuş, inkarcı düşüncelerini açığa çıkarmıştır. Tüm bunlara rağmen bu anlayışın Kurultay çalışmalarına hala niye katıldığı anlaşılır bir şey değildir. Bu konuda bir örnek de Kurultay gezisinde yaşanmıştır. Başka bir grup Kurultay aleyhine sloganlar atabilmiş ve sonra tekrar çalışmalara devam etmiştir.

4- Yürütme kurulunun yeteneksizliği de bu çalışmaların bu duruma gelmesinde bir sebeptir. Yürütme bir ara 6 hafta toplanmamıştır. Daha sonra ise bugüne değin hep eksik toplanmıştır. Doğal olarak bu durum yürütmenin bölgeler üzerinde insiyatifinin yok olmasını getirmiş ve yürütme çalışmaları organize edememiştir. Çalışmalarda merkezi tavır yok olmuş, bölgesel tavırlar önplana çıkmıştır. Disiplinsizlik en üst organda yaratılmıştır. Kurultay çalışmalarının başından bugüne değin de bu disiplin sağlanamamıştır. Yürütme kendi içinde bir organizasyon sağlayamadığı için, çeşitli eylemliliklere de Kurultayı kanalize edememiştir. Bölgelerarası irtibatı sağlayamamıştır. Gelişen pratik olaylara müdahale edemeyen bir Kurultayın şu an bulunduğu duruma gelmesi de beklenebilir bir şeydir.

5- Kurultay işte böyle bir yapıyla, seçimleri tartışmak için geniş bir toplantı yaptı. Seçim çalışmaları belki bir toparlanmayı sağlayabilirdi. Fakat beklenilenin tam tersi bir durum ortaya çıktı. Baştan beri Kurultayın devrimcilerin biraraya geldiği yer olması gerektiğini söyleyen anlayış, seçimlerde SHP'nin desteklenmesi gerektiğini savunuyordu. Bu anlayış, seçim konusundaki düşünceleri toplantıya katılanlar tarafından reddedilince, Kurultayı bir kez daha yerden yere vurmaya başladı. Sonuçta bu toplantıdan bağımsız bir aday çıkarma şeklinde bir karar çıktı. Daha sonra yapılan yürütme toplantısında bu SHP savunucusu anlayış, çoğunluk tarafından alınan karara itiraz ederek yürürlüğe geçmesini engelle-

meye çalıştı. Aksi halde kurultaydan ayrılacaklarına dair sözler söylediler. Bu tavır karşısında ise yürütmenin diğer kesimleri tam bir teslimiyet sergilediler. Bu grubun ayrılmaması için, maddi gerekçeler göstererek adayın çıkması ve Kurultayın seçim çalışmalarına katılması engellendi. Tabi bu sonuçta, çıkarılan bağımsız adayın evraklarını hazırlayıp yürütmenin bu toplantısına katılmaması da büyük oranda etkili olmuştur. Bu son fırsatı da kaçıran Kurultay, yazımın en başında belirttiğim durumdadır.

Peki bu süreçte bizim eksikliklerimiz, hatalarımız neydi?

Bizim baştan itibaren Kurultay hakkında düşüncelerimiz netti. Gerek çıkarılan broşürde ve gerekse de Ekim'de çıkan çeşitli yazılarda bu düşünce anlatılıyordu. Fakat pratikte bu düşünceleri yaşama geçirmede başarılı olamadık, bu düşünceler doğrultusunda örgütlü bir şekilde kurultaya müdahale edemedik. Bunu sağlamak için oluşturulan geçici organ bu süreçte sadece 1 kez toplanabildi. Bu sebeple doğal olarak da gelişen olaylar karşısında ideolojik birliğimiz kayboldu.

Bu çalışmalarda görev alan arkadaşlar bu sorumluluklarını yerine getirmediler. Defalarca toplantıya katılmadıkları oldu. Alınan görevler de çok önemli olduğundan, Kurultay çalışmalarına sekte vurdu (yürütme için söylüyorum).

Savunulan görüşlerin arkasında durulamadı. Özellikle seçim konusunda alınan kararın sekteye uğramasında bizim bazı arkadaşların ağır bir sorumluluğu vardır. Sonuçta görünen bizler için de bu çalışmanın ikinci planda kalmasıdır. Kurultay çalışmalarının bu duruma gelmesinde, bizlerin de büyük sorumluluğunun olduğunu düşünüyorum.

Bu aşamadan sonra neler yapılmalıdır?

Özellikle çalışmalar en baştan itibaren ciddi bir şekilde değerlendirilmelidir. (Benim yaptığım belki de basit bir değerlendirme oldu.)

Kurultay çalışmaları bu haliyle artık devam edemez. Tükenmiştir. Fakat bu demek değildir ki, çalışmalarda çekilelim. Bence yasal anlamda bir Kurultay toplanmalı, o toplantıda çalışmalar anlatılmalı, özeleştiri verilmeli (herkes tarafından) ve ardından gündemdeki konular tartışılmalıdır. Çünkü bu toplantıya şimdiye kadar bir çok öncü işçi katıldı, fakat değişik sebeplerden bu işçiler çalışmalardan çekildi. Bu sebeple, böyle bir yasal toplantı bunların da katılımını sağlayacaktır. Ve bu işçilere bu çalışmaların bir değerlendirilmesi yapılmalıdır. Bu bir sorumluluktur. Toplanacak bir Kurultay örgütlü bir Kurultay olmayacaktır. Fakat gene de bu konular tartışılabilir. Kısaca bu çalışmalar terkedilmemeli, fakat bir an önce bitirilmelidir.

Son olarak; Kurultaya gibi çalışmaların nesnel zeminleri hala durmaktadır. Bu çalışmalara hala ihtiyaç vardır. İleriki süreçte, geçmişten de alınan derslerle birlikte yeni çalışmalar mutlaka örgütlenmelidir. Bu konuda geniş bir deneyimimizin de olduğu söylenebilir. Ayrıca bu çalışmalarda kimlerle iş yapabileceğimizi de öğrendik sayılır.

10 Ekim 1991

Mehmet Ali ZENGİN

Liseli gençliğe önem vermeliyiz

(Baştarafı s.16'da)

Toplumdaki sınıf çelişmeleri derinleştikçe, diktatörlüğün saldırıları gözler önüne serildikçe, liseli gençlik içindeki devrimci öğrencilerin sayısı hızla artacaktır. Kapitalizmin ne olduğunu bilmeyen ve sınıfsal yapısını anlamayan ilgisiz öğrencilere karşı kapitalizmi teşhir etmek önemlidir. Gençliğin dikkati kapitalizmin sonuçlarından nedenlerine doğru ancak böyle çekilebilir.

MGK denetiminde oluşturulan '80 anayasası, liselilere örgütlenme hakkı tanımamıştır. 18 yaşından küçüklerin derneğe kurucu ve üye olması yasaklanmıştır. Bu nedenle biz de örgütsüzlüğümüzü telafi edecek kitle örgütlerine yöneliyoruz. Halkevleri gibi...

Liseli gençlik için halkevleri çözüm değildir; tüm liselileri kapsayan ve her isteyenin çalışmalarına katılabileceği örgütlenmeler yaratmak acil görevimizdir.

Sorunlarımızın çözümünde kendi devrimci kitle örgütlerimizi yaratmamız önemli bir yere sahipse de, bu tek başına yeterli olmayacaktır. Sorunlarımızın gerçek çözümü ancak sosyalizm le mümkün olacağına göre, işçi sınıfının öncü partisine bağlı, sosyalizm mücadelesinde ona yedek güç oluşturacak militan sosyalist gençlik örgütlerimizi yaratmamız temel görevimiz olmalıdır.

Gençlik gelecektir, gelecek sosyalizmdir.

Birtan ALTUNBAŞ
Ankara

Liseli gençliğe önem vermeliyiz

Gençliğin "gelecek" sorunu, üniversitede ortaya çıkmıyor. Orta öğrenim sıralarında ortaya çıkmaya başlıyor ve gençlik sermaye düzeninin tüm pisliklerini bu dönemde tanımaya başlıyor.

Ancak 12 Eylül'den günümüze kadar liselerde ideolojik, politik ve örgütsel faaliyetin yürütülememiş olmasının sonucu olarak liseli gençlik burjuvazinin ellerine bırakılmıştır.

Burjuvazi her yıl üç saate sığdırdığı bir sınav ile liseli gençliğin %85,4'ünü işsizliğe mahkum etmektedir. Üniversite giriş sınavları emekçi çocuklarını eleyen bir mekanizmadır. Sınavı kazananların büyük bölümü devletin ayrıcalıklı (kolej vb.) liselerinden mezun olan öğrencilerdir. Yüksek öğrenim çağındaki 4,5 milyon genç liseli, işsizler ordusuna ait bulunmaktadır.

Liseli gençliğin bir kısmı kamu kurum ve kuruluşlarına memur olarak gitmektedir.

Meslek liseleri ise burjuvaziye nitelikli işgücü potansiyelini yaratmakta, bunlar fabrikalara işçi olarak gönderilmektedir. 3308 sayılı yasayla düzenlenen meslek liseleri ve çıraklık yasasına göre, meslek lisesi öğrencilerine asgari ücretin %30'unun verileceği hükme bağlanmıştır (25.madde). Her türlü grev ve sendika hakkından yoksun olan meslek lisesi öğrencileri grev kırıcısı konumuna düşebilmekte ve sosyal haklardan uzak olmaları nedeniyle sömürüye açık hale gelmektedirler.

Bu nedenle, liselerde yapılacak devrimci çalışmalar, toplumun tüm katmanlarındaki mücadeleye önemli bir güç katacaktır. Üniversitelere, fabrikalara, kamu kurum ve kuruluşlarına eleman gönderen liselerde verilecek devrimci bilinç, devrim mücadelesi için büyük bir önem taşımaktadır.

Nedir bugün Liselerin durumu?

Açılmış olmak için açılan ve hiçbir gereksinmesi karşılanmamış, gereksinmeleri emekçi çocuklardan toplanan paralarla karşılanmaya çalışılan okullar... Türk-islam sentezine göre düzenlenmiş yılların değişmeyen ders kitapları, sınav soruları, eğitimle ilgisi olmayan ezberlenmiş gereksiz bilgiler... Aldığı diplomayla nasıl iş bulabilirim endişesi taşıyan öğrenciler...

Amacın not ve diploma olduğu bir eğitim sisteminden ne bekleyebiliriz? Öğrencide araştırma, yaratma, düşünme ve bilimsel bakış yerine sorunların tanrıya havale edildiği ahlaksal ve dinsel değerleri destekleyen eğitim düzeninden ne isteyebiliriz?

Bütün bunların doğal sonucu, çevresine ve kendisine özgüveni olmayan, kendi düşüncesinden korkan, geleceğe güvenle bakamayan ve en önemlisi kimliğini bulamamış kötümser bir gençlik kuşağıdır.

Bu gençliğe egemen sınıf nasıl yaklaşıyor? Bu yaşlarda verilecek korku ve yılgınlıkla, gencin, ileride başkaldırmasını önlemeye çalışıyor. Okulda disiplin kuruluna tam uyum, işe girdiğinde patrona karşı tam uyum! Buna ulaşmak için, gençliğin tüm devrimci çalışmalarını şiddetle ezmeye, gençliği pasifize etmeye çalışıyor.

12 Eylül'den sonra uygulamaya koyulan dinci malzemelerle desteklenmiş faşist, gerici propagandayla gençlik devrimci kültürel ve ideolojik birikimden koparılmaya çalışılmaktadır.

'80 sonrası liseli gençliğin durumu şöyledir:

a) Tarikatçılar: 12 Eylülcülerin kızıl (komünist) olacaklarına, yeşil (islamcı) olsunlar görüşünden hareket edip, dine verdikleri destekle, çeşitli tarikatçıların (Nurcu, Süleymancı vb.) oluşturduğu karşı-devrimci güçler.

b) Arabeskçiler: Karamsarlığın, umutsuzluğun ve çaresizliğin temsilcisi arabesk müzik, geniş kitlelerde yaşama biçimine dönüştürülmüştür. Toplumsal hareketin yenilgiyle yüzyüze olduğu dönemde toplumun her kademesinde dinleyici bulmuştur. Devrimci mücadele geliştikçe kaybolmaktadır.

c) Hevy-Metal, Asit vb. akımlar: Emperyalist kültürden en çok etkilenen kesimdir. Gereksiz her şeye başkaldırıyorlar; giysi, saç, konuşma, vb. ile... Ama akademik ve toplumsal sorunlara ilgisizlikleriyle tanımlanabilirler.

d) Devrimci öğrenciler: Düzene karşı aktif mücadele veren öğrenciler.

Demokrat öğrencilerin devrime olan sempatilerini bilince çıkarmak ve onları bilinçli bir çalışmaya yönlendirebilmek gerekiyor. Ancak liseli gençliğin geçmiş mücadelesi ve deneyimleri hakkında bilgimizin olmaması, yeterli ve etkili bir devrimci çalışma yapmamamızı engellemektedir.

(Devamı s.15'te)

Öğrenci hareketi neden durgun?

Öğrenci gençlik hareketinin sorunları üzerine bir çok devrimci siyasal yapı ve çevre tarafından bir dizi şey söylendi, yazıldı. Ancak öğrenci gençlik hareketinin sorunları ve çözümü üzerine dile getirilen tüm öneriler ve formülasyonlar, bir takım öznel etken ve nedenler sıralamaktan öteye geçemedi. Tarihsel-toplumsal süreçler kaynağını *öznellikte* bulan bir takım neden-sonuç ilişkilerinden alıyordu sanki. Genel bakış açısı bu olunca, öğrenci gençlik hareketinin sorunları ve çözümü de belirli öznel etkenlere; örgütlülüğünün geri ya da şekilsiz olması, grupçuluğun önplana çıkarılması, derneklerin akademik-demokratik sorunlara eğilmemesi vb. gibi sorunlara bağlanıyordu doğal olarak. Bu sayılan ve her vesileyle tekrarlanan öznel etkenler, öğrenci gençlik hareketinin gelişmesinin önünde engel teşkil eden etmenlerdi hiç kuşkusuz. Fakat belirleyici etkenler değildi. Devrimci-demokrat siyasal akımın değişik versiyonlarının, belirleyici etkenler ile belirleyici olmayan etkenleri birbirine karıştırarak, her şeyi belirleyici olmayan etkenlere bağlaması (hiç kuşkusuz, belirli tarihsel-toplumsal koşullarda öznel etken ya da etkenler belirleyici konuma geçer, geçebilir), onların bakış açılarındaki çarpıklığı gösterir.

Neydi öğrenci gençliğin bugün ve geçmişte ekonomik, sosyal ve siyasal yapı içindeki konumu? Bugün ve geçmişte, öğrenci gençlik hareketinin toplum bazındaki sınıf hareketleriyle ilişki ve etkileşimi nasıl bir durum arzetmiştir? Diğer taraftan, belirli sınıfsal konum ve istemlerin temsilcisi siyasal akımların öğrenci gençlik hareketi üzerindeki etkisi neydi ve bugün ne durumdadır?

Türkiye devrimci hareketinde, öğrenci gençlik hareketinin sorunlarını ve çözümünü bu gibi sorular temeline oturtup değerlendirmek yerine, meseleyi bir nebze olsun belirleyici düzeyde açıklığa kavuşturamayan bir dizi öznel etkene bağlamak bir rastlantı mıdır? Kuşkusuz değil. Bu, '80'lerin ikinci yarısından sonra ortaya çıkan proleter sosyalist siyasal yapının dışında, tüm halkçı küçük-burjuva sosyalist siyasal çevrelerin ortak platformudur. Bu durum geçmişin köklü ve bütünlüklü değerlendirmesinden kaçışın bir ürününden başka bir şey değildir. Çünkü 1980'lerde oluşan ulusal ve uluslararası koşullar, (kapitalizmin bunalımının 1980'den sonra daha da derinleşmesi ve bunun temel sınıflar arası ilişki ve çelişkileri daha da netleştirmesi, devrimci hareketin 12 Eylül burjuva karşı-devrimi karşısında hiçbir direniş göstermeden kolay ve ciddi bir fiziki-moral yıkıma uğraması, küçük-burjuvazinin sınıf olarak '80'den sonra mücadeleden tamamen geriye çekilip, yılgın ve dağınık bir konuma geçmesi, çağdaş popülizmin uluslararası planda gerilemesi vb., tüm bunlar), Türkiye devrimci hareketini, kendi geçmişini köklü ve bütünlüklü bir değerlendirmeye zorluyordu. Nesnel olarak varolan bu zorunluluktan kaçış kafayı kuma gömmekten başka bir şey değildi. Halkçı hareketin, toplumu tarihsel olarak ileriye, kapitalizmden komünizme doğru taşıyacak tek sınıf olan proletaryaya ve onun sosyalist perspektifine uzak, ona yabancı kalan konumu, onun öğrenci gençlik hareketine kısır ve subjektif yaklaşımının da kaynağı ve ifadesiydi aynı zamanda.

Öğrenci gençlik '60'larda ve '70'lerde yaşanan iki devrimci yükseliş döneminde kitlesel ve militan bir şekilde devrimci muhalefet içinde yerini almıştı. Neydi bu kitlesel ve militan bir çıkışın, devrimci muhalefet içinde yer alışın nedenleri?

Türkiye'de kapitalizmin ikinci emperyalist paylaşım savaşından sonra hızlanan gelişmesi, sınıflararası ilişkileri değişikliğe uğratırken, modern sınıflararası ilişki ve çelişkiyi de netleştirip yoğunlaştırıyordu. Daha somut olarak söylenirse, proletarya nitel ve nicel olarak gelişirken köylülük ve küçük-burjuvazi yoğun bir proleterleşme süreci yaşıyordu. Bu değişme ve gelişmelerin kaynağı olan kapitalist sömürü ilişkilerinin gelişip yaygınlaşması, bir taraftan işçi sınıfının, diğer taraftan küçük-burjuva sınıf ve tabakaların hoşnutsuzluğunu yoğunlaştırırken, böylece kitlesel devrimci çıkışların temelleri döşeniyordu. Nihayet kendisini devrimci çıkışlarla ortaya koyan bu gelişme, tarihsel düzeyde somutluk kazanıp, belirli bir tarihsel-sosyal-siyasal sürecin ilk evreleri olarak gerçekleşiyordu. '60'lı ve '70'li yılların ikinci yarısındaki devrimci yükselişlerde ifadesini bulan bu sosyal hareketlilikte bilindiği gibi küçük-burjuvazi özel bir yer tuttu, süreçlere damgasını vurdu.

Bu sosyal hareketlilik temeli üzerinde oluşan ve esas olarak '70'li yıllarda serpilip gelişen dev-

rimci siyasal yapılar, genel olarak, '60'lara egemen iki siyasal yapıdan biri olan MDD şahsında temsil olunan burjuva sosyalizminin teorik programatik etkisi altındaydı. Keza bir bütün olarak bu devrimci yapılar "üçüncü dünya"ya hakim bir siyasal ideolojik akım olan çağdaş popülizmin etkisi altında kendini şekillendiriyordu. Devrimci hareketin önemli bir kesimi ise, 1970'lerde, uluslararası konumda etkin bir yere sahip modern revizyonizme karşı tavır almamış, alamamış ve dolayısıyla bu durum sağa savrulmaların zemini olmuştur.

Belirtilen bu gibi etkenlerin proletaryanın bağımsız sosyalist siyasal platformunun oluşmasının önünde engel olduğu, *Ekim*'in birçok sayısında değişik vesilelerle ortaya kondu. Fakat yukarıda belirtilen tarihsel etkenlerin burada ortaya konulması, öğrenci gençlik hareketinin geçmiş sınıf ve siyasal hareketlerle ilişkisi açısındandır.

İşte, '60'la '80 arasındaki dönemde gerçekleşen iki devrimci yükselişte kitlesel aktivite gösteren küçük-burjuva sınıf ve tabakalar, büyük bir kesimiyle kendisinin bir parçası olan öğrenci gençliği de bağrında barındırıyordu. Fakat iki devrimci yükseliş ve arkasından gelen iki karşı devrim, sonuçta genel olarak küçük-burjuvaziyi, özel olarak öğrenci gençliği mücadeleden geri plana itti. Mücadeleden geri durma eğilimi, yılgınlık, dağınıklık, örgütlülükten kaçış, 12 Eylül karşı-devrim döneminde temel bir özellik oldu bu sınıfın bağrında.

İkinci karşı-devrim döneminin yarattığı sonuçlardan bir diğeri de, bu sınıfların siyasal-örgütsel temsilcilerinde yarattığı teslimiyet, tasfiyecilik, ideolojik mevzilerde gerileme, liberalleşme vb. gibi etkenlerdir.

Bunlara bir de karşı-devrimin getirdiği yoğun sömürü, baskı, depolitizasyon, kültürel-sosyal dejenerasyonun her türlü biçiminin yaygınlaştırılıp yoğunlaştırılarak toplumun tüm katlarına daha da bir yerleştirilmesi eklenince, bugün öğrenci gençlik hareketine ilişkin sorunların açıklanması daha da kolaylaşmaktadır.

Gelişmelerin toplumun değişik sınıf ve katmanlarında yarattığı etkilerin farklı olması, öğrenci gençliğin konumu ve davranışı bakımından da açıklayıcıdır. Örnek vermek gerekirse, 1978'lerde artan faşist baskı ve saldırı karşısında küçük-burjuvazi ve öğrenci gençlik geri çekilişe geçerken, işçi sınıfının mücadelesi daha üst boyutlara sıçramaya geçmiştir. Yine o dönemde yüksek öğrenim gençliği gerilerken, liseli gençlik mücadelede ileri doğru yönelmiştir. Keza 12 Eylül sonrası süreçte sömürünün artması ve buna eşlik eden baskının sürekliliği, işçi sınıfında ekonomik-sendikal düzeyde de olsa, 1985'lerden sonra bir tepkiye yolaçarken, genel olarak küçük burjuvaziyi ve özel olarak öğrenci gençlikte ciddi, sözüedilebilir bir tepkiye yolaçamıyordu. Öğrenci gençlikte kısmi bir hareketlilikten, tepkiden sözedilebilir gerçi. Fakat bu hareketlilik kitleselliken uzak ve hatta militanlık düzeyinin düşüklüğü çerçevesinde ele alınınca anlaşılırdır.

Öğrenci gençlik hareketinin geçmişte ve bugün, devrimci ve reformist siyasi yapılarla ilişkilerine gelince; geçmişte olduğu gibi bugün de devrimci yükselişin öncelinde, ilk evrelerinde reformist akım öğrenci gençlik hareketine hakim olsa da, devrimci yükseliş bu etkiyi kırarken devrimci radikal akımlar etkinlik kurmaktadır. Fakat geçmişte olduğu gibi bugün de, devrimci yükselişin etkisiyle öğrenci gençlik hareketi üzerinde etkinlik kuranlar devrimci küçük-burjuva sosyalist akımlardır.

Toparlar isek;

Öğrenci gençlik geçmiş iki devrimci yükseliş döneminde kitlesel ve militan bir şekilde kendini göstermiştir.

Fakat her iki devrimci yükselişin arkasından gelen karşı-devrim, özellikle 12 Eylül karşı devrimi, öğrenci gençliği mücadeleden geri plana itmiş ve aradan 10 yıllık bir zaman geçtiği halde bu geri planda durmayı aşamamıştır.

Öğrenci gençliğin bunu aşması, bir taraftan güçlü bir işçi hareketine -aynı zamanda devrimci hareketin güçlenmesi-, diğer taraftan ekonomik siyasal krizin derinleşmesine bağlıdır.

Geçmişte ve bugün, öğrenci gençlik kendiliğinden anti-emperyalist, anti-faşist çıkışlar yaşarken, devrimci örgütler de esas olarak bu duruma kendilerini uyarlıyorlar, bu durumun örgütsel-siyasal uzantıları oluyorlardı. Bu duruma proletaryanın ihtilalci komünist önderliğinin yokluğu da eklenince, öğrenci gençlik hareketi düzen ötesi (anti-kapitalist) istem ve hedeflere sahip olamıyordu. Bu aynı zamanda işçi sınıfı hareketinden kopukluk ve ona bağlanmamak demekti.

Proletaryanın ihtilalci hareketinin gelişmesi bu durumu değiştirip, öğrenci gençliği proletaryanın yedeği haline getirecektir.

Murat ÖNDER
İstanbul

Pax Americana'da yeni adım

Ortadoğu "Barış Konferansı"

Körfez savaşını izleyen bugünlerde, Ortadoğu'ya yönelik yeni düzenlemeler yoğun bir biçimde gündeme getiriliyor. ABD'nin Irak'a karşı bir çok Arap ülkesini yanına çekmesi ve İsrail'i savaşın dışında tutması bölgedeki etkinliğini iyice pekiştirdi. Bölgede Pax Americana'ya olanak sağlayan en önemli faktörlerden biri de Sovyetler Birliği'nin dağılması ve bölgedeki etkinliğinin tamamen yok olmasıdır.

ABD bu koşullarda Ortadoğu devletleri arasında kendi hegemonyasını pekiştirecek ve sürekli kılacak yeni ilişkilerin ve yapılanmaların yeşermesinden yana. Bundan dolayıdır ki, ABD Dışişleri Bakanı Baker hummalı 8 turluk bir maraton sonucu, nihayet 31 Ekim'de Madrit'te İsrail ve Arap ülkelerinin bir "barış konferansı"nda biraraya gelmesini sağlayabildi. Bu sözde "barış görüşmeleri"nin bir fiyaskoyla sonuçlanacağı hemen hemen kesindir. Ortadoğu dünyanın diplomatik sirklere en çok sahne olan bir bölgesidir.

Bölgedeki çelişki ve çatışmalar emperyalizmin temel çıkarları için ciddi bir tehdit unsuru oluşturuyor. Onun için ABD öncelikle Körfez kriziyle birlikte güçlenen pozisyonunu kullanmak istiyordu. Önce, Filistin sorununu ve Arap ülkelerinin İsrail'le ilişkilerini gündeme alacak uluslararası bir konferans önerildi. İsrail'in sert çıkışıyla bu öneri pratiğe geçirilmedi. Daha sonra, ABD, bölgede silahlanma politikalarının vb. sorunlarını tartışacak yeni bir konferans önerisiyle geldi. O da sonuçsuz kalınca, bu kez de Madrit'teki "Barış Konferansı" kararı alındı. İsrail'in dayatması üzerine, Konferans tarafların tümünün bir araya geldiği açılışın ardından, İsrail'in diğer ülke temsilcileriyle teketek yapacağı ikili görüşmeler biçiminde sürecek. Kısacası, bu haliyle "şov"dan öte bir anlam taşımıyor. Konferansa katılan temsilciler Suriye, Mısır, Ürdün, Lübnan ve Filistinlilerden oluşacak. Konferans'ta Filistinlilerin bağımsız bir devlet sorunu gündeme getirilmeyecek. Buna Arap ülkeleri de yanaşmıyor ve Filistin topraklarının Ürdün'ün bir bölgesi olarak kalmasını (otonomi) öneriyorlar. Ayrıca Filistinliler ayrı bir delegasyon olarak değil, Ürdün delegasyonu içinde temsil edilecekler. Bundan başka Doğu Kudüs'te işgal altında olan Filistinliler temsil edilemeyecek. Bu kararın kabul edilmesi Filistin ulusal mücadelesi açısından ciddi bir geri adımdır, zira bu karar 1967'den beri işgal altında olan bu bölgenin İsrail'e ait olduğunun zımmen kabulü anlamındadır.

Konferansı sonuçsuz bırakacak başka etkenler de bulunmaktadır. Arap ülkeleri arasında sorunun çözümü açısından bir dizi çelişki bulunmaktadır. Kuveyt sorunu, Irak'a karşı tutum, çözülmesi gereken sorunlar olarak duruyor. İran'a yönelik farklı tutumlar alınmaktadır. Suudi Arabistan İran'ın bölgedeki etkinliğinin tamamen kırılmasından yana. Arap ülkelerinin birleştikleri tek nokta İsrail'in, göçmen Yahudilere yönelik yeni yerleşim politikasını durdurmasına ilişkindir. Ayrıca Lübnan sorunu çelişkileri besleyen başka bir faktördür. Suriye Lübnan'da 40 bin asker bulundurmaktadır. Arap ülkelerinin hepsinde özellikle Irak'a yönelik "ortak savaş"tan sonra derin toplumsal çelişkiler, siyasal çatışmalar gündemdedir. Suriye'nin bir gecede ABD'ye yanaşması özellikle Lübnan'da büyük muhalefete sahne oluyor. Ürdün'de Filistinliler radikal bir güç ve muhalefet oluşturuyor. Mısır ve Cezayir islami grupların eylemleriyle sarsılıyor. Irak'ta Kürt halkı ve Şiilerin direnişleri gündemde duruyor.

Konferans öncesi Şamir hükümeti bir karış topraktan dahi çekilmeyeceklerini kesin olarak belirtti. İsrail bir yandan "barış konferansı"na gelirken, diğer yandan göçmen yahudilere yönelik yerleşim bölgelerinin inşası hızlandırıldı. Baker'in İsrail'e her gelişinde, yeni bir yerleşim biriminin açılışı yapıldı. Sovyetler Birliği'nden gelecek 1,5 milyon Musevinin yerleştirileceği birimler hızlı bir şekilde hazırlanıyor. Bu anlamda İsrail'in işgal ettiği topraklardan çekileceğini ve bu tip "barış" konferanslarıyla Filistin sorununun çözüme kavuşacağını beklemek safdilliktir.

Sonuç çıkmayacaksa bu zahmet neden?

ABD "yeni dünya düzenini" Ortadoğu'da yaşama geçireceğini savaş esnasında belirtmişti. Irak'a karşı oluşturulan kutsal ittifak da bu düzenlemeler için belli olanaklar sunuyordu. ABD yeni dış politikasını ispatlamak zorundaydı. Bu yönde bütün çaba ve imkanlar harekete geçirildi. Savaş esnasında elde edilen konum ve güç bir "barış" şovu ile pekiştirilmeliydi. ABD'nin bölgedeki sü-

(Devamı s.23'de)

Avrupa'da Ekim 5.yıl şenlikleri

EKİM-YDK olarak, hareketimizin 5.mücadele yılına girişini, Almanya, Hollanda ve Fransa'da düzenlediğimiz gecelerle kutladık. İsviçre'nin Basel, Almanya'nın Berlin ve Bielefeld şehirlerinde de düzenlemeyi planladığımız geceleri, bu şehirlerde zamanında salon bulunamaması yüzünden iptal etmek zorunda kaldık.

Ekim devrimine, sosyalizmin tarihine yönelik saldırıların arttığı bir dönemde, gecelerimizde enternasyonalist ruhu yansıtmaya, kapitalizmin teşhirini ve sosyalist değer ve idealleri öne çıkartmaya çalıştık.

Gerek gecelerin ön hazırlık döneminde afiş, çağrı bildirisi gibi propaganda materyalleriyle, gerekse gecenin programı ve içeriği ile, dünyamızın bugünkü tarihsel kesitinde, Kürt devrimiyle birleşecek bir sosyalist Türkiye devriminin Balkanlardan Ortadoğu'ya uzanma şansının ve bunun öneminin altını çizmeye çalıştık. Devrimimizin bir şans olduğunu, gerçekleşmesi durumunda yaratacağı etki ve sonuçlarıyla "yeni" bir Ekim devrimi olacağının vurgusunu yapmaya çalıştık.

Amacımız Ekim devrimine saldırıların arttığı bir dönemde, Ekim devriminin ve onun tüm ideallerinin yaşadığını, enternasyonalist bir ruhla haykırmaktı.

Bu yılki şenliklerimizi, ihtilalci örgütümüzün 5.yılında ve 1.Genel Konferansını gerçekleştirdiği, önümüzdeki dönemi ideolojik, politik ve örgütsel tüm alanlarda yeni bir atılım dönemi ilan ettiği koşullarda kutladık. Bu bize ayrı bir coşku kaynağı olduğu gibi, aynı zamanda, yurtdışı çalışmasının da geliştirilip güçlendirilmesi gerektiğini anlatıyor.

Gecelerimiz öncesinde Almanya'da 8 bin, Hollanda'da 2500, Fransa'da 1000 tane afiş yaptık. Çağrı bildirimiz 10 binin üzerinde basıldı ve dağıtıldı.

Fransa'daki gece, buradaki arkadaşlarımızın son derece sorumsuz davranması yüzünden tam bir başarısızlık örneği oldu. Fransa'daki sorumlu arkadaşlar gece için gerek teknik düzenleme olarak, gerekse propaganda olarak hiç bir hazırlık yapmamışlardı. Bu nedenle gece hem sönük, hem de kitle katılımı yönünden başarısız geçti. Böylesine bir lakayt tutumu ve sorumsuzluğu örgütümüz haketmemiştir.

Tüm gecelerimize Enternasyonal marşını söyleyerek başladık. Almanya'daki gecemizdeki enternasyonale devrimci sanatçı Yılmaz Güney cezaevindeyken banta çekilen kendi sesiyle katıldı.

Dünyada ve ülkemizde devrim ve sosyalizm davasında şehit düşenler için bir dakikalık saygı duruşuyla devam eden gecelerimizi, başından itibaren "popüler" bir içerikten uzak tutmaya çalıştık. Şenliklerimizi kızılbayrakların dalgalandığı, enternasyonalist bir içerikte sunmaya çalıştık.

Türkiyeli Türk ve Kürt tüm devrimci-demokrat örgütlerin yanısıra, Alman ve diğer uluslardan devrimci örgütleri de gecemize davet ettik.

Gecelerimize Türk, Kürt ve Avrupalı bir dizi örgütlerden mesajlar geldi.

Gecelerimizde, Türk ve Kürt sanatçılar vardı.

Türkiye işçi sınıfının mücadelesini anlatan, özellikle Zonguldak'tan bu yana gelişimini, mücadelesini, coşkusunu, zayıflıklarını yansıtan dökümanter film ilgiyle izlendi. Kürdistan'ı ve oradaki mücadeleyi yansıtan dökümanter film de salonu dolduran insanlar tarafından aynı ilgiyle izlendi. Almanya'daki gecede gösterme olanağı bulamadığımız ancak Hollanda'da gösterdiğimiz, Küba devrimini ve onun ateşli önderleri Fidel Castro ve Che Guevera'yı anlatan, aynı zamanda Küba devriminin zorluklarına ve bugün devrim ve sosyalizm adına yükselttiği bayrağın önemine işaret eden dökümanter filmimizle, Küba devrimine desteğin bugün enternasyonalist bir görev olduğunu hatırlattık.

Gecelerde yurtdışı örgütümüz adına birer konuşma yapıldı. Almanya'daki gecemize İstanbul İl Komitesinin ilettiği mesaj Ekimcilerin yüreklerinde coşku yarattı. Birbirinden kilometrelerce uzakta da olsa aynı dava ve idealler uğruna savaşmanın onurunu ve sevincini kalplerimizde duyduk.

Türkiye'den gelen Grup Kızılırmak türkü ve marşlarıyla gecemizin en beğenilenleri içerisindeydi ve salonda coşku yarattı.

Biz yurtdışındaki Ekimciler olarak, bundan sonra da geceler düzenleyeceğiz. Tüm kaygımız yurtdışında, ülkemiz devrimini tanıtmak, onun dış desteklerini aramak olacaktır.

Bugüne kadar olduğu gibi, bundan sonra da gecelerimiz, tüm katılanlara enternasyonalizmin hatırlatıldığı, devrim ve sosyalizmin yüce ideallerinin savunulduğu geceler olacaktır.

Selam olsun 5.mücadele yılındaki örgütümüze!
Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi!
Yaşasın Sosyalizm!

EKİM-YDK

Almanya Marksist-Leninist Partisi Merkez Komitesi:

Alman emperyalizmi ikiyüzlüdür

19.10 1991 günü Wuppertal'da düzenlenen Ekim'in kültür gecesine MLPD Merkez Komitesi'nin kutlama mesajı

Sevgili arkadaşlar, yoldaşlar, bu politik gecenin sevgili misafirleri

Almanya Marksist-Leninist Partisi Merkez Komitesi size candan selamlarını iletir ve gecenin başarılı geçmesini diler. Sizlerin kültürel katkıları, filmleriniz, Türkiye'deki ve Kürdistan'daki durum üzerine açıklamalarınız, kamuoyunda bütün ülkelerden işçilerin birliği idealini propaganda etmede önemli bir katkı sağlayabilir. Bu bugün Alman ve yabancı işçileri bölmek amacıyla artan çabalara karşı durma açısından daha önemlidir. Burjuva basında yabancılara karşı amaçlı ve hedefli bir şekilde, faşistleri cesaretlendirecek kışkırtma yayılıyor. 1000'in üzerindeki saldırılarda bugüne kadar yalnızca 11 tutuklama olayı vardır. Böylelikle Alman polisinin ve mahkemelerinin tutumu faşist terörü cesaretlendiriyor. Yabancılara karşı kampanyayla işsizliğin, ev sorununun ve artan kiraların gerçek suçluları, tekelci kapitalistler ve onların Bonn hükümeti gözlerden saptırılıyor. Onların sosyal ve politik haklarımıza saldırılarına biz Alman ve yabancı arkadaşlarımızın mücadele birliği karşı durmalıdır.

Bu mücadele birliğinin yaratılmasında ülkenizdeki gelişmeler hakkındaki bilgilerin önemli bir işlevi vardır. Türk hava filosu büyük bir vahşetle Kürdistan özgürlük hareketine bombalarla saldırmakta, Irak'taki köyler bombalanmaktadır. Bizim hükümetimizin saldırılara yönelik eleştirileri ise sahtedir. Türk rejimi Alman emperyalistleri tarafından ekonomik, politik, askeri olarak desteklenmiyor mu? Türk ve Alman polisinin ortak çalışması yok mu? Politik insanlar Türk rejimine teslim edilmiyor mu?

MLPD Türk devletinin saldırılarını protesto ediyor, Alman devletinin her türlü desteği hemen kesmesini talep ediyor. Biz Alman ve yabancı dostların mücadele birliği için, politik nedenlerden aranan, koğuşturmaya uğrayan demokratlara, anti-faşistlere ve komünistlere sınırsız iltica hakkının tanınması için savaşıyoruz.

Bütün faşist örgütlenmeler hemen yasaklanmalıdır!

Yaşasın bütün ülkelerin işçilerinin ortak mücadelesi!

Emperyalistler sosyalizm öldü teraneleriyle işçi sınıfının mücadelesini perspektifsiz bırakmak istiyorlar. Ama biz, kitlelerin emperyalizmin vaazlarına razı olmayacaklarını biliyoruz. Onlar revizyonist ülkelerin iflasından öğreneceklerdir.

Marksizm-Leninizmi savunalım!
Sosyalizme doğru ileri!

Almanya Marksist-Leninist Partisi
Merkez Komitesi adına Dieter Ilius

Almanya Komünist Partisi Merkez Komitesi:

Tek sınıf, tek savaş cephesi!

19.10.1991 günü Wuppertal'da düzenlenen Ekim 5.yılında gecesine KPD (Sitz Gelsenkirschen) Merkez Komitesi'nin kutlama mesajı

Sevgili Ekimci yoldaşlar,

KPD (Sitz Gelsenkirschen) Merkez Komitesi adına size Ekim'in 5.yıldönümü münasebetiyle devrimci ve kardeşçe selamlarımızı iletiyorum. Bizi Ekim gecesine davet ettiğiniz için size teşekkür ederiz. Tüm katılanlara devrimci ve coşkulu bir gece ve başarılar dileriz. Siz 4 yıl boyunca sınıf savaşımının en ön cephesindeydiniz ve komünizmin kızıl bayrağını yükseklerde tuttunuz. Bugünlerde bu çok zor bir olaydır ve biz Alman yoldaşlar olarak buna çok seviniyoruz. Size candan başarı dileklerimizi gönderiyoruz.

Ekim "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz" şiarı ile başlar. Bizim gazetemiz *"Roter Blitz"* (Kızıl

Şimşek) de aynı şekilde "Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz" şiarı ile başlamaktadır. Ekim ve KPD bütün dünyadaki işçilerle aynı amaç ve aynı dava uğruna, yani ezilen ve sömürülen proletaryanın dünya çapında kurtuluşu için savaşıyorlar.

Emperyalizm günümüzde en ağır krizlerinden birinin içerisinde bulunuyor. Dünyada daha önceleri tahayyül edilemeyecek boyutta bir kutuplaşma var; ufak bir azınlık için lüks, zenginlik, bolluk, ve geniş kitleler içinse açlık, yoksulluk, sefalet, kitlesel işsizlik, kül ve yıkıntı; bu günümüzdür, bu günümüzün gerçeğidir. Bu gösteriyor ki, Lenin'in daha önceden söylediği gibi emperyalizm ölen kapitalizmdir ve proleter devrimin arifesidir. Emperyalizmin ölümüyle zorunlu olarak sosyalizme geçiş başlar. Bunu revizyonistlerin sosyalizme ihaneti değiştirmeyecektir. Sosyalizm kapitalizme karşı kesin bir zafer kazanacaktır. Bunu ise Marks'ın adlandırmasıyla, kapitalizmin mezar kazıcısı işçiler, proleter devrimin silahlarıyla ve proletarya diktatörlüğü ile gerçekleştirecektir.

Burjuvazi işçileri bölerek kaderinden kaçmaya çalışıyor. O burada, Almanya'da da işçileri Alman ve yabancı işçiler olarak bölüyor. Böylece yabancı düşmanlığı ve ırkçılıkla politik atmosferi zehirliyor. Bu şartlarda her iki örgütün, EKİM ve KPD'nin dostluğu özel bir önem kazanıyor. Biz sınıf dayanışmamızı güçlendirmeli ve büyük Alman burjuvazisine karşı ortak sınıf savaşımızı keskinleştirmeliyiz.

Alman emperyalizmi Türk faşizmiyle çok sıkı bir işbirliği içinde çalışıyor. Bu nedenle, eğer biz Alman emperyalizmine karşı ortak bir cepheden saldırırsak, bu Türkiye'deki sınıf savaşımına da yararlı olacaktır.

Biz Alman emperyalizmini mahkum ediyoruz. Çünkü o dolaylı ya da dolaysız olarak Türkiyeli komünist ve devrimcilerin kanından, işkenceden, politik baskı ve devlet teröründen sorumludur. Çünkü o Türkiye halkının ve işçi sınıfının özgürlüğünü, demokratik haklarını ayak altına alıyor, Türk faşizmini destekliyor. Çünkü o Almanya'daki Türkiyeli aileleri de yoksulluk ve yokluğa itiyor.

Bütün devrim şehitleri anısına sözveriyoruz ki, biz hiçbir fedakarlıktan kaçınmadan Alman emperyalizmini kesinkes yenilgiye uğratacağız.

Kısa süre önce, Özal rejimi karşı-devrimci askeri operasyonlarıyla Kürt halkını katletmeye devam ederek kanlı çehresini bir kez daha gösterdi. Biz Alman komünistleri olarak bunu kesinlikle mahkum ediyoruz.

Bütün bu karşı-devrimci terörde ifadesini bulan Türk devletinin yayılınacı hevesleri ve şovenizmiyle Uzak ve Ortadoğu'da barış bozuluyor ve savaş tehlikesi durmadan yayılıyor ve keskinleşiyor.

Alman hükümetinin Özal hükümetine eleştirisi Türk faşistlerinin göstermek istediği gibi, Kürtlerin korunması için partiyi etkilemek değildir. Tersine meselenin özü, büyük Alman emperyalizminin Ortadoğu'ya yönelik çıkar hesapları ve Özal'ın -Alman emperyalistlerine önceden sormaksızın- keyfi hareket etmesinden kaynaklanıyor. Eğer Almanya, halkları katleden NATO'daki ittifaklarıyla birlikte çalışıyorsa, bu kesinlikle "Dünyaya açılan demokratik Almanya" tablosuna uymuyor.

Alman emperyalistlerinin yüzündeki kağıttan maskeyi yırtalım! Halkın bağımsızlığını ve ulusal özgürlüğü sonuna kadar yalnızca komünizm savunabilir. Bu nedenle biz Türk faşizmine, emperyalist güçlere ve Türk halkının baskı altına alınması ve sömürülmesine karşı kavganızı destekliyoruz.

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!
Yaşasın Marksizm-Leninizm!

KPD Merkez Komitesi adına Genel Sekreter
Wolfgang Eggers

Çıkıyor

EKİM
I.Genel Konferansı

Değerlendirme ve Kararlar

EKİM Yayınları

Polonya'da seçimler: Kazanan kim?

Polonya'da ilk "özgür seçimler" sonuçlandı. Parlamento seçimlerine eski Dayanışma sendikasından türeyen onlarca grup ile eski Polonya Birleşik İşçi Partisinin ardılı olan Demokratik Sol Parti katıldı. Bu sözde "özgür" ve "çoğulcu" seçimlere halkın sadece %40'ı katıldı.

"Önce kızımın çalıştığı yerdeki çocuk yuvasını kapattılar, sonra çocuk parasını kestiler. Kızım artık işinden de emin değil. Kimi ne için seçeyim." Bu sözleri söyleyen yaşlı kadının fikrini Polonya'da bugün bir çok insan paylaşıyor. Seçimlerde Valesa'mn desteklediği Merkez Birliği ancak % 8,5 oranında oy alabildi. Mazovyeski'nin Demokratik Birliği yüzde 12,6 oranında oy alırken, Demokratik Sol Parti yüzde 11,6 oranında oy alarak parlamentonun ikinci büyük gücü haline geldi.

Polonya'da kitlelerin duyduğu umutsuzluk, apolitizm ve buna bağlı olarak meydana gelen savrulmalar kendisini, Biracılar Partisinin aldığı %4 ve faşistlerin aldığı %7,3 oy oranında ifade etti.

Benzer görüntü Doğu Blokunun bütün ülkelerinde izlenmektedir. Toplumsal saflaşma daha netleşmemiştir. Polonya'da 19 partinin parlamentoya girmesi sadece bir bunalımın göstergesi olabilir.

Önemli bir nokta da şudur: Valesa ve Dayanışma Sendikası. Doğu Bloku ülkelerinde "reform" hareketini başlatan ve gerici kesimlerin heyecan duyduğu ilk muhalefet hareketidir. Bu muhalefet hareketi toplumun çeşitli kesimlerinin de desteğini alabilmişti. Ama kapitalist pazara eklemleşmenin ardından, sefaleti arttıran bu "demokrasi", halk içinde bu hareketlerin etkinliğini yitirmesine neden olurken, bir umutsuz ruh hali doğurdu. Vatikan'da el öpmekten başka bir becerisi olmayan Valesa'nın yönetimi aynı zamanda ekonominin iflas dönemidir. Dış ticaretteki liberalleşme ihracatı canlandırmamış, özelleştirme politikası yabancı sermaye açısından çekici olmamıştır. Sadece bu yıl içinde sanayi üretimi yüzde 12 ile 18 arasında düşmüştür. Gayri safi milli gelir yüzde 12'ye düşmüştür. İşsizlerin sayısı 2,5 milyonu aşmıştır. Mafyayı bir yana bırakırsak, yarınından emin olan insan sayısı çok azdır.

Anti-komünist çığlıklara, "neo-stalinistler" fırsat kolluyor nidalarına rağmen "sol" gruplar Polonya'da gittikçe daha önemli bir potansiyeli etrafında topluyor. Bu eğilim toplumsal muhalefetin gelecekteki yönü açısından da bir fikir sunmaktadır. Valesa ve kilisenin "komünizm tehlikesi" propagandasına ve yer yer gerçekleşen fiili saldırılara rağmen Demokratik Sol Partinin ikinci parti olması gelişmeler açısından küçümsenmemeli. Valesa mitolojisi tükenmeye başlamıştır. Geleneksel Katolik kilisesi düzen yanlısı tutumuyla her geçen gün kendini daha fazla gülünç duruma düşürmektedir. Örneğin kadınların büyük bölümü katolikleri desteklememiştir. Valesa seçimden hemen sonra "yoldaşı" Yeltsin'i örnek alarak, bunalımı önleyebilmek gerekçesiyle elindeki yetkinin genişletilmesini istemiştir.

Öyle anlaşılıyor ki, Polonya'nın mücadelede tecrübeli işçileri bir dönem sonra ve bu sefer oku tersine çevirerek politika sahnesine çıkacaklardır.

Ortadoğu "Barış Konferansı"

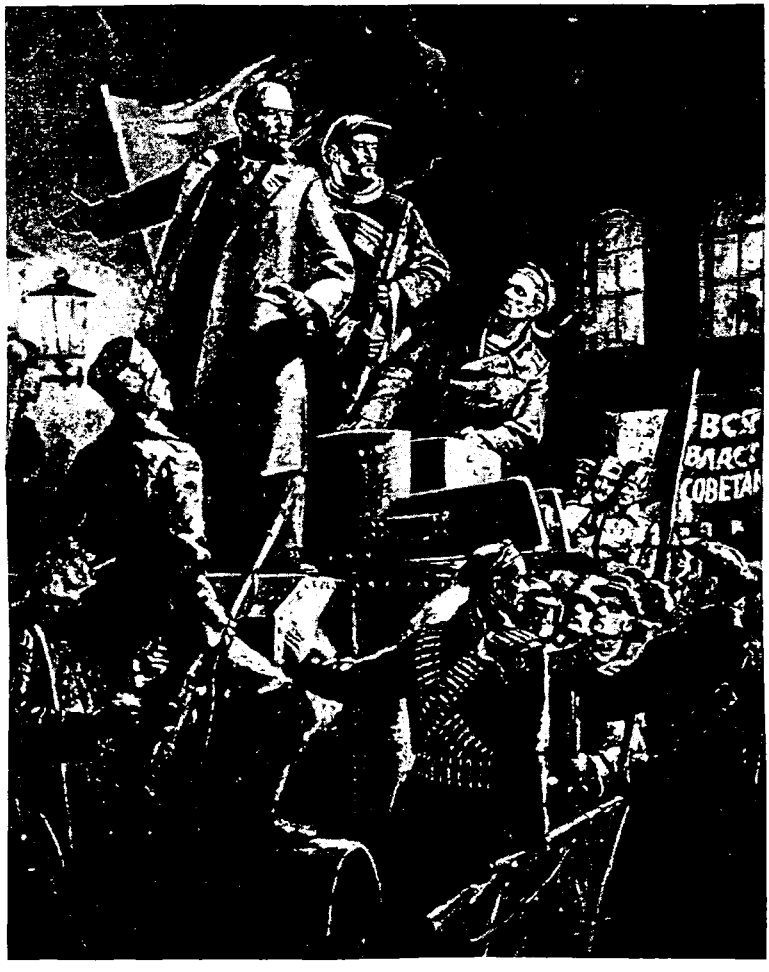
(Baştarafı s.19'da)

rekliliğini sağlaması, çıkarlarını koruması, önemli derecede, Arap ülkeleri ve İsrail arasındaki ilişkilerin düzeyine bağlıdır. Ayrıca savaş ABD'nin Arap ülkeleri üzerindeki etkinliğinin güçlenmesini de sağlıyordu. Böylece İsrail'in bölgede izlediği sert politika ABD'nin bölge politikası için bir ölçüde yük olmaya başladı. Özellikle Araplar üzerindeki etkinin korunması hayati öneme sahipti. Bu nedenle sembolik de olsa bir barış masasına oturulması gerekiyordu.

Diğer yandan esasen bütün problemlerin konferans öncesi görüşmelerde, gizli ikili buluşmalarda çözülmeye çalışıldığını belirtmek gerekiyor. Deyim yerindeyse alışveriş önceden yapılmıştır. Ancak bu koşullarda biraraya gelmek mümkün olabildi. Ama bu da bölgede istikrar sağlamayacaktır. Emperyalizm, siyonizm ve bölgedeki petrol şeyhleri sökülüp atılmadan Ortadoğu'da barıştan sözetmek sadece aldatmacadır. Bölge halkları barışı kendi mücadeleleri ile sağlayacaktır. Başka çözüm de yoktur zaten.

Remzi GENÇ

Yeni Ekimler için!

74 yıl önce Rusya proletaryası özgür, eşit ve sömürüsüz bir dünyayı kurmak için burjuvaziyi devirdi ve iktidarı eline aldı.

Ekim devrimi kendi nesnelliğini emperyalizm döneminde tüm dünya sathında proleter devrimin şartlarının olgunlaşmış olması gerçeğinden alıyordu. Proletarya burjuvazinin çözemediği ve kendileri de bir toplumsal çelişki kaynaklarına dönüşmüş olan burjuva demokratik sorunlar etrafında köylülüğün de desteğini alarak, devrimi gerçekleştirebilirdi. Bu nesnel gerçek hem proletarya devrimini imkanlı kılıyor ve hem de onu beklenmedik yeni sorunlarla daha ilk adımda yüzyüze bırakıyordu. Devrim iktisadi-toplumsal açıdan elverişsiz koşullarda ve tek ülkede gerçekleşecekti.

Avrupa devrimine umut bağlandı ve muzaffer Sovyet proletaryası bu yöndeki her gelişmeyi heyecanla destekledi. Ne ki, bir dizi devrimci ayaklanmanın yenilgiyle sonuçlanması, bu ilk başarılı sosyalist iktidarı geri bir ülkenin sınırları içinde yalnızlığa itti.

Bu hem iktisadi ve sosyal geriliğin yarattığı zorlukların ve hem de ilk olmanın verdiği doğal bir teorik hazırlıksızlığın varlığı demekti. Devrim "savaş ve gör" ilkesini benimsedi ve yürüdü.

Bu yürüyüşün heyecanı ve kazanımları kölelik koşulları içinde yaşayan bütün işçi ve emekçileri sardı. Sovyetler Birliği sosyalizm bayrağı altında önemli iktisadi ve siyasi zaferler kazandı. Kapitalizmin bir hastalığı olan faşizmi bozguna uğratarak, insanlığı bir yıkım tehlikesinden kurtardı.

Tarihsel deneyim bize sosyalizmin ciddi başarılar elde ettiği bu dönemin aynı zamanda onu içten içe çürütecek bürokratik bir yozlaşmanın koşullarını da hazırlamış olduğunu gösteriyor.

Enternasyonalizm ve devlet-parti-sınıf ilişkileri konusundaki zaafların üzerinde şekillenen revizyonist kast 1956'da SBKP yönetimini ele geçirdi. Sosyalizm rotasından kesin olarak sapıldı ve ülke kapitalist yola sokuldu. Bugün artık modern revizyonizmin ideolojik-smıfsal karakteri kesin bir biçimde gün yüzüne çıkmış bulunmaktadır.

Ekim devrimi çağa damgasını vuran ve insanlara kurtuluş yolunu gösteren bir ilk deneme olarak yenilgiye uğramıştır. Yenilmişti,r ama o, insanlığa işsizliğin, sömürünün, cehaletin olmadığı, ulusların eşitçe ve kardeşçe yaşayabildiği, kadın cinsinin tam anlamıyla özgürleştiği bir toplum kurmanın hayal olmadığını da kanıtlamıştır.

Komünistler Ekim devriminin kazanımlarından, güç ve yenilgilerinden ders alarak "Yeni Ekimler İçin" şiarını yükseklerde tutacaklardır.